יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 208 | Łódź, Sroda, 6 września 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ט"ו אלול תרצ"ג | № 208

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

יודישע וועלט=קאנפערענץ

נעכטען געעפענט אין גענף

היטלעריסטען געווארפען שטינק=באמבעס אין זיצונגס=זאל

גענף, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט אווענד איז אין דעם פרעכטיגען „סאל סענטראל" געעפענט געווארען די יודישע וועלט-קאנפערענץ.

2 שעה פאר דער ערעפענונג פון דער קאנפערענץ, האבען היטלעריסטען געווארפען אין זאל שטינק באמבעס. די פאליציי האט אנגענומען שטרענגע מיטלען צו ענטדעקען די באמבען-ווארפער'ס. ביים אריינגאנג אין זאל שטעהט א גרויסע פאליציי-וואך, וואס קאנטראלירט יעדען פערדעכטיגען.

צו דער קאנפערענץ זענען געקומען אנ'ערך 100 דעלעגאטען פון פערשידענע לענדער, ווי: פראנקרייך, ארץ ישראל, עגיפטען, טוניס, מאראקא, ארגענטינע א. אנד. לענדער. דער דעלעגאט פון פוילען איז ד"ר נאפליב.

די ערעפענונגס-רעדע האט געהאלטען ראביי סטיפען וויז, וועלכער האט אונטערגעשטראכען, אז די היטלעריסטישע שטינק-באמבעס וועלען די יודען נישט אפשרעקען.

די פראגע וועגען דעם 3 מיליאן-אפמאך מיט דייטשלאנד איז אפגעלעגט געווארען אויף היינט.

אין פרעזידיום פון אקצ. קאמיטעט זענען אויך אריין פערטרעטער פון „מזרחי" און גראסמאניסטען.

גענף, 5 (ספ. טעל.) נאך דער רעדע פון ראבינער סטיפען וויס האט בענומען א ווארט ד"ר נאטליב, וועלכער האט געזאגט, אז דאס גאנצע וועלט-יודענטום קאן זיך נישט רעכענען מיט דער בקשה פון די דייטשע יודען, אז מ'זאל נישט אננעמען קיין שום אקציעס געגען דייטשלאנד.

גרויסע פערפלייצונג אין אינדיע!

לאנדאן, 5. (ספ. טעל.)

לויט ידיעות פון היידעראבאדא איז פארגעקומען א געוואלדיגע פערפלייצונג פון טייך אינדוס, וואס האט אנגעמאכט א שאדען אויף איניגע מיליאן פונט שטערלינג.

הונדערטער מענשען זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ.

פארד בונטעוועט זיך געגען רוזוועלט'ן

לאנדאן, 5 (ספ. טעל.) פון ניו-יארק איז מען מודיע, אז הענרי פארד איז דעצידירט נישט אונטערצושרייבען דעם ארבייטס-קאדעקס אין דער אויטאמאביל-אינדוסטריע און אויף אזא אופן צו סאבאטירען רוזוועלט'ס גרויסען ווירטשאפטס-פלאן אויפצובויען אמעריקא.

אין די וואשינגטאנער קרייזען שטעלט מען פעסט, אז רוזוועלט אליין וועט זיך פערנעמען מיט דעם ענין.

זיצונג פון אקצ. קאמיטעט נישט פארגעקומען

צוליב מאנגעל אין קווארום

פראג, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

די היינטיגע זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט איז נישט צושטאנד געקומען צוליב מאנגעל אין קווארום.

די פראקציעס קריטיקירען זיך געגענזייטיג צוליב דעם, וואס דער קאנגרעס האט נישט בעהאנדעלט די דייטשע פראגע.

געוועהלט די אויספארשונגס-קאמיסיע קיין ארץ-ישראל

איז אקצ. קאמ. זענען אריין פערטרעטער פון „מזרחי" יודענשטאטס-פארטיי (גראסמאניסטען)

פראג, 5. (יט"א טעלעגראפיש).

אויף דער נעכטיגער סעסיע פון אקציאנס-קאמיטעט, וועלכע האט געדויערט ביז 4 פארטאג זענען בעטראכט געווארען א רייהע וויכטיגע פראגען.

א שטארקע דיסקוסיע האט ארויסגערופען די פראגע וועגען דער אויספארשונגס-קאמיסיע קיין ארץ-ישראל. ס'איז געוועהלט געווארען א קאמיסיע פון 6 פערזאן. אין וועלכער ס'זענען אריין: אוסישקין, לעא מאצקין, ד"ר באט, הרב שפירא, ד"ר סאקאלאוויטשיק, און אליהו בערלין. ס'האבען זיך פערשפרייט קלאנגען אז אוסישקין נעהמט נישט אן דעם אמט.

די אויספארשונגס-קאמיסיע וועט פאהרען קיין ארץ-ישראל ערשט נאכדעם ווי די אויספארשונג אין ארלאזאראר-מארד וועט פערענדיגט ווערען.

א לענגערע דיסקוסיע איז אויך געווען ביי דער פראגע וועגען די סערטיפיקאטען-פערטיילונג. ס'איז בעשלאסען געווארען דעם ענין איבערצוגעבען דער עקזעקוטיווע.

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „מלבוש ערומים"

שענקיעוויטשא 3/5,

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט פון 9 פריה ביז 7 אוו. שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אמצאה-לונגען. די פערוואלטונג.

Dr. med.

H. NADEL

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר אינערליכע קראנקהייטען

Piotrkowska 17, tel. 168-86

נעמט אן פון 6 ביז 7.

DR. MED.

J. SCHLOSSER

כירורג

צוריקגעקעהרט

נארוטאוויטשא 40, טעל. 122-16

נעהמט אן פון 5–7 נאכמ.

יודען! קויפט ארץ-ישראל-פראדוקטען!

דבש מהור — ארץ-ישראל בינען=האניג

פון פאמעראנצען און עקאליפטוס ספעציעל פאר הייזעריגע און לונגען-ליידענדע, ערקעלטעטע.

„עסיס" יפו'ער, אריגינעלער קאנסערווירטער יפו'ער פאמעראנץ, שמן אליוועןאייל) שומלין, עקאליפטוס און סעזאם-צוקערלעך, מארמאלאד, קאנפיטורן, מארמאלאדקעס. אלעס ביליגער!

קומט און איבערצייגט אייך!

„תוצרת ארץ-ישראל"

(ארץ-ישראל-געוועלב) שרודמיעסקא 3

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט, זונטאג פון 10—1 במיטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

טוריסטען=רייזעס

קיין ארץ=ישראל

ד. 26/IX און 10/X. גוטע בעדינגונגען.

אינפארמאציעס טעגליך פון 1–10 און פון 4-6 נאכמיטאג

אין „תוצרת ארץ=ישראל"

שרודמיעסקא 3. 4638

Doktór A.

Gibiański

Piotrkowska 24

צוריקגעקעהרט

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 – 1 פארמיטאג.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

דאס בעוואוסטע שיך-מאגאזין

A. Ogórek

ZAWADZKA 11

טיילט מיט דער ג' קונדשאפט, אז דאס געשעפט איז איבערגעטראגן

אין זעלבע הויז ZAWADZKA 11

אין ערשטען לאקאל רעכטס, דאס הייסט פון דער פיעטריקאווער גאס צו

און עמפפעהלט צום הערבסט=סעזאן א רייכען אויסוואהל

פון די נייעסטע קרעאציעס לוקסוס=שיך.

אנאנסן

— אין —

נייעם פאלקסבלאט

האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

קאמוניקאט

צו דער לעהרערשאפט!

מיר דערמאנען, אז דער באיקאט אויף די פאסטענס אין דער מענער-גימנאזיע ביי דער „בעזעלשאפט צו פערשפרייטען טעכנישע בילדונג און וויסענשאפט צווישען יודען אין לאדז" (פאמארסקא 46/48), דויערט ווייטער. דער באיקאט בעציהט זיך אויך אויף אלע פאסטענס אין דער פאלקס-שול, וועלכע איז ענטשטאנען אויפ'ן ארט פון די ליקווידירטע נידריגע קלאסען פון דער אויבענדערמאנטער גימנאזיע און וועלכע איז א בעשטאנדטייל פון דער באיקאטירטער אינסטיטוציע.

פראפעסיאנעלער לעהרער-פעראיין פון יודישע מיטעל-שולען אין פוילען, הויפט-פערוואלטונג

Dr. med.

B. ROBINSON

צוריקגעקעהרט

10 פיעטריקאווער 10

טעל. 131-86

נעמט אן פון 3–4 נאכמ. און 7-8 אוו.

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטען צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

ארלאזאראווס לעצטע ווערטער

גיט איבער מאיר דיזענהאף ביי דער אויספארשונג

יפו, 5. (יט"א טעלעגראפיש).
היינט איז פארטגעזעצט געווארען דער פער־הער פון סטאַוויסקין און ראָזענבלאַט'ן.
אַלס עדות איז אַרויסגעטרעטן מאיר דיזענ־האף, וועלכער האָט איבערגעגעבן וואָס אַרלאַ־זאַראָוו האָט איהם געזאָגט פאַר'ן טויט.

נישט געלונגענער אטענטאט אויפ'ן לאנדאנער פאליציי-שעף

לאָנדאָן, 5. (ספּ. טעל.)
די פאָליציי אין לאָנדאָן האָט ענטדעקט אַ צוגע־גרייטען אַטענטאַט אויפ'ן לאָנדאָנער פאָליציי־שעף לאָרד טרענטשערד, וועלכער האָט געזאָלט דער־הרג'עט ווערען דורך אַ באָנדע.
עס זענען אַרעסטירט געוואָרען אַ רייהע פער־זאָנען, וועלכע זענען פערמישט אין דעם צוגעגריי־טען אַטענטאַט.

קאלאניזאציע אין מזרח-פרייסען

בערלין, 5. (ספּ. טעל.)
דער הויפּט־פערבאַנד פון די לאַנדווירטשאַפטען אין דייטשלאַנד האָט געכטען פערעפענטליכט אַן אויפרוף אין וועלכען עס ווערט גערופען אַפּצוגע־בען שטחים ערד אויף צו קאָלאָניזירען און דער־מיט צו שטיצען די דייטשע קאָלאָניזאַציע אויף מזרח־פרייסען.

איטאליען, דייטשלאנד און די סאוויעטען

פראיעקט פון א נישט-אנגריפס-אפמאך צווישען די סאוויעטען און דייטשלאנד

פּאַריז, 5. (ספּ. טעל.)
„מאַטען" איז מודיע פון רוים, אַז דער סאָוויע־טישער אַמבאַסאַדאָר כינטשוק, ווילט דאָרט ווייטער און פיהרט געשפּרעכען מיט די איטאַליענישע פּאָ־ליטיקער.
מוסאָליני — שרייבט דער קאָרעספּאָנדענט — האָט שוין איינינע מאָל איבטערווענירט אין בערלין, וועגען אָפּשטעלען די היטלעריסטישע קאַמפּאַניע גע־גען די סאָוויעטען, בפרט וועגען דער היטלעריסטי־שער אַקציע צו שטיצען דאָס אָפּרייסען אוקראַינע פון ראַטען־פערבאַנד.
אַמבאַסאַדאָר כינטשוק זאָגט מען, שטרעבט אַז מוסאָליני זאָל איבערנעהמען די ראָלע פון אַ פערמיטלער צווישען די סאָוויעטען און דייטשען. די סאָוויעטען זאָלען אַפילו זיין גרייט צו שליסען מיט די דייטשען אַ נישט־אַנגריפס־פּאַקט.

די אינערליכע הלוואה

וועט פערעפענטליכט ווערען דעם 7-טען סעפטעמבער

וואַרשאַ, 5. (ספּ. טעל.)
ווי מען גיט איבער זאָל דעם 7־טען סעפּטעמ־בער ה.י. שוין פערעפענטליכט ווערען די פערא־דנונג פון מלוכה־פּרעזידענט וועגען אַרויסלאָזען אַן אינערליכע הלוואָה.
עס איז שוין בעשטימט די הויך פון די פּראָ־צענטען, וואָס וועלען בעטרעפען פון 6—7 פּראָצ.
דער עמיסיע־קורס וועט זיין 93 פאַר 100.
די הלוואָה־אָבליגאַציעס וועלען האָבען דעמזעל־בען ווערט וואָס די אַנדערע אינערליכע הלוואות.
די אָבליגאַציעס פון דער נייער הלוואָה זאָלען זיין באַמענטליכע, אַזוי ווי די אַקציעס פון באַנק פּאָלסקי.

ענערגישער קאמף געגען די נאציס

אויף די עסטרייכישע הויכשולען

ווין, (יט"א). די עסטרייכישע רעגירונג האָט פערעפענטליכט אַ נייע פעראָרדנונג וואָס ענטהאַלט אַ רייהע ענערגישע בעשטימונגען געגען דעם נאַ־ציאָנאַל־סאָציאַליסטישען טעראָר אויף דעם אַקאַ־דעמישען באָדען. אַזוי ווי די טאָוולען וואָס ווערען אויסגעהאָנגען הויך. פערשידענע אַקאַדעמישע כער־אייגען ווער'ען אויסגענוצט פאַר העץ־אַגיטאַציע איז דאָס רעכט אויסצוהענגען טאָוולען אויף די הויכ־שולען ערטיילט געוואָרען אויסשליסליך פאַך־ער־אייגען.
אויפ'ן סמך פון דער דאָזיגער פעראָרדנונג ווערט אויך אויפגעלעזט די אָרגאַניזאַציע „דייטשע סטודענטענשאַפט", וואָס שטעלט מיט זיך פאָר אַ בעשטאַנד־טייל פון אַ רייכס־דייטשער אָרגאַניזאַציע אונטער זעלבען נאָמען. די אויפלעזונג פון דער „דייטשע סטודענטענשאַפט" אין עסטרייך פיהרט צו דער קאָנפיסקירונג פון גאַנצען פערמעגען; און אַלע לאָקאַלען פון דער אָרגאַניזאַציע און מאַכט אויך אוממעגליך פאָרטצוזעצען די טעטיגקייט פון דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע אונטער אַן אַנדער נאָ־מען אָדער אין אַ פערשלייערטער פאָרם, ווי מען גלויבט וועלען די נייע פעראָרדנונגען זיכער'ען די רוהע און אָרדנונג אויף די עסטרייכישע הויכשולען.

די ענגלישע פרעסע

וועגען היטלערס אנטי-יודישע רעדעס אין נירענבערג

לאָנדאָן, (י.ט.א.) „לאַנגווייליגע אַנטי־סעמיטישע משוגעת" — מיט די דאָזיגע ווערטער בעצייכענט די ענגלישע פרעסע היטלערס לעצטען אַרויסטריט געגען יודען אויף דעם נאַציאָנאַל־סאָ־ציאַליסטישען צוזאַמענפאָהר אין נירענבערג. דער קורצער אַנטי־יודישער פּאַסוס אין היטלערס רעדע ווערט ברייט אַרומגערעדט דורך דער לאָנדאָנער פרעסע.
„דיילי טעלעגראַף" שרייבט אין אַ לייט־אַרטיקעל וועגען די ראַסען־דאָגמען פון דער נאַ־ציאָנאַל־סאָציאַליסטישער בעוועגונג, אַז טראָץ זייער עס־הארצות און נאַרישקייט זענען זיי דאָך הכּסת געפעהרליך אַלס פּאָליטישער גיפט, וואָס פאַר'סמ'ט דעם אינטעלעקטועל־שוואַכערען און מאָראַליש־אונשטאַנדהאַפטיגען טייל פון דער נאַצי־בעוועגונג.
„ניוס קראָניקל" לאַכט אָפּ היטלער'ס „שטאַרקע ווערטער", וועלכע זאָגען עדות וועגען זיינע נידעריגע אינטעלעקטועלע פאָדערונגען, די צייטונג האַלט, אַז ווילדע ווערטער איז לייכטער איבערצוחזר'ן ווי ווילדע מעשים.

אמעריקאנער בענק וועלען שטיצען

דעם אמעריקאנער נאציאנאלען אויפבוי

טשיקאַגאָ, 5. (ספּ. טעל.)
אין די קרייזען פון די אַמעריקאַנער באַנקי־רען הערשט אַ קאַמף־שטימונג. דער פּרעזעס פון די אַמעריקאַנער בענקטרעסט, האָט ערקלער'ט, אַז די פעסטשטעלונג פון די פאָרשטעהער פון די אַמטען פאַר נאַציאָנאַלער אויפבויאונג אַז די בענק זאָלען זיך האָבען אָפּגעזאָגט פרייוויליג צו שטיצען דעם דאָזיגען ציל — זענען פולשטענדיג גרונדלאָז.

דריי צענטראלען פון וועלט-פערבאנד פון די אלגעמיינע ציוניסטען

פּראָג (יט"א) אויף דער שלוס־זיצונג פון דער צווייטער וועלט־קאָנפערענץ פון די אַלגעמיינע ציוניסטען איז געוועהלט געוואָרען אַ 13־פּערזאָניגע לייטונג פון וועלט־פערבאַנד. די לייטונג בעשטעהט פון 3 צענטראַלען, וועלכע קאָאָרדינירען זייער טעטיגקייט.
די צענטראַלע פאַר א"י: דר. מאָסינזאָן (פאָר־זיצער), סופּראַסקי, אליהו בערלין, דר. באַגראַטשאָוו און דער יונגער אוסישקין.
די צענטראַלע אין קראָקע פאַר אַלע גלות־לענדער א חוץ אַמעריקאַ: ד"ר י. שוואַרצבאַרד (פאָרזיצער) מגר. ל. סאָלפעטער, ד"ר שמאַראַק, ד"ר רופּאייזען, ד"ר גינבוים פון ווין און אויך ד"ר גרימשטיין פון ביאַלסקאַ.
די צענטראַלע פאַר אַמעריקע: לואי ליפּסקי, ב. גאָלדבערג, מ. האַלפּערן (הדסה) און יעקב דע האַאז. איין מאַנדאַט אין דער לייטונג איז רע־זערווירט געוואָרען פאַר דרום־אַפריקע. די לייטונג האָט דאָס רעכט צו קאָאָפּטירען נאָך 2 מיטגלידער.
עס איז בעשטימט געוואָרען אַ בודזשעט פון 5030 פונט פאַר די אָרגאַניזאַציאָנס־אַרבייטען פון אַלע צענטראַלעס.

אונשולדיגער דייטשער עולה קיין א"י

פערמשפט צו 6 וואכען תפיסה

בערלין, (יט"א). דער יודישער סוחר משה שלאַנק 53 י. אַלט, איז פערמשפּט געוואָר'ען אויף 6 וואָכען אַרעסט און 600 מאַרק שטראָף פאַר אי־בערשרייטען די דעוויזען־פאָרשריפטען, הגם דער ריכטער אַליין האָט פעסטגעשטעלט אַז שלאַנק איז אונשולדיג.
די בעשולדיגונג איז ענטשטאַנען אויף פאָלגענ־דען אופן: כדי צו ערמעגליכען שלאַנק'ן אַריינצו־קומען קיין א"י אַלס קאַפּיטאַליסט, האָט זיין פריינד דעפּאָנירט אויף זיין נאָמען אין אַ שווייצאַרישען באַנק טויזענט פונט. שלאַנק האָט דאַגעגען אַרויס געשיקט דורך פּאָסט צו זיין פריינד אַ טשעק, כדי צו דעקען די הלוואָה ווען ער וועט אָנקומען קיין ארץ־ישראל.
די דייטשע צענזור האָט געפונען דעם טשעק אין אַ בריף און שלאַנק איז גלייך אַרעסטיר'ט געוואָ־רען אונטער דער בעשולדיגונג פון אונלעגאַלען וואַלוטע־עקספּאָרט.
בעקענענדיג זיך מיט די אומשטענדען פון דעם גאַנצען ענין האָט דער ריכטער צוגעגעבען, אַז די דייטשע וואַלוטע האָט נישט געליטען פון דער פּיקר־טיווער טראַנזאַקציע. דאָך איז אָבער שלאַנק פער־משפּט געוואָר'ען.

גאנץ דייטשלאנד איז א מיליטערישער לאגער

לאָנדאָן, 5 (ספּ. טעל.) „מאַנטשעסטער גאַרדיען" האָט פערעפענטליכט אַ רייהע ידיעות וועגען דער מיליטאַריזאַציע פון דייטשלאַנד אַנוויי־זענדיג, אַז די דייטשע מאַכט בעמיהט זיך צו פער־שטעלען די מיליטאַריזאַציע מיט'ן כאַראַקטער פון אַרבייטס־לאַגערן.
די צייטונג שטעלט פעסט, אַז דאָרט ווערען דורכגעפיהרט אַלע מיליטערישע אַרבייטען און מען מאַכט אַפילו איבונגען מיט געוועהר.
פאַר דער דייטשער פרעסע איז פערבאָטען צו שרייבען וועגען די דאָזיגע לאַגערן, אונטער דער דראָהונג פון מלוכה־פעררעט.

א וועלט-קאנגרעס געגען ראסען-האס

ווין (יט"א) לויט דער איניציאַטיוו פון דער בעקאַנטער פּאָרקעמפערין געגען אַנטיסעמי־טיזם אין עסטרייך פרוי האראנד ווערען געמאַכט פאָרבערייטונגען צו אַ וועלט־קאָנגרעס געגען ראַ־סען־האַס. דער קאָנגרעס מיט'ן אנטייל פון דעלע־גאַטען פון דער גאַנצער וועלט זאָלען אָפּגעהאַל־טען ווערען שוין אין הערבסט ה.י.

צייטשריפט פאר קאמף געגען האקענקרייץ אין וויען

ווין, (יט"א). די טעג האָט דאָ אָנגעהויבען צו ערשיינען אַ נייע צייטשריפט וואָס האָט זיך געשטעלט פאַראַ ציל צו בעקעמפען די האַקענקרייץ־בעוועגונג. די צייטשריפט ערשיינט א.נ. „אַזוי אָדער אַזוי" (האַקענקרייץ אָדער געגעכטיגקייט). די הויפּט־רעדאַקטאָרין איז פרוי האַראַנד.
מיט אַ צייט צוריק איז אונטער דעמזעלבען טיטול ערשינען אַ בראָשור פון פרוי הארצאנד געגען אַנטיסעמיטיזם און ראַסען־האַס, וואָס איז פער־שפּרייט געוואָרען אין פיל שפּראַכען. דערונטער אויך אין יודיש.

היטלעריסטען שלאגען דייטשע גימנאזיסטען

פאר נישט סאלוטירען די היטלע-ריסטישע פאהן

דאַנציג, 5 (ספּ. טעל.)
די היטלעריסטישע באָיובקעס, וועלכע זענען היינט צוריקגעקומען פון נירענבערג זענען אויף לאַנגגאַרטען גאַס אָנגעפאַלען אויף 2 דייטשע גימ־נאַזיסטען און זיי צושלאָגען ביז חלשות דערפאַר, ווייל זיי האָבען נישט סאַלוטירט די היטלעריסטישע פאָהן.

די נייע רעוואלוציע אויף קובא

לאָנדאָן, 5. (ספּ. טעל.)
לויט ידיעות פון האַוואַנאַ, האָט זיך די נייע רעוואָלוציע אויף קובאַ אָנגעהויבען מיט אַ גרויסע בלוט־פערגיסונג. בראש פון דער רעוואָלוציע שטע־הען א חוץ דעם מיניסטער באַטיסטי אויך דער אוניווערזיטעטס־פּראָפעסאָר מאַרטען. די הויפּט־אָנפיהרער פון דער איצטיגער רעוואָלוציע זענען די געזעלשאַפטליכע ראַדיקאַלען.

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, דעם 6 סעפטעמבער 1933

11,58 צייט - סיגנאַל, 12,05 קאָנצערט, 12,25 פרעסע, 12,33 קאָמוניקאַט, 12,35 קאָנ־צערט, 12,55 ידיעות, 2,55 גראַמאָפאָן, קאָמוני־קאַט פון לאָדז, 3,45 פ.ק.אָ. 4,00 גראַמאָפאָן, 5,00 אַקטועלער רעפעראַט, 5,15 קאָנצערט, 6,15 רעפעראַט, 6,35 לידער־קאָנצערט, 7,05 גראַמאָ־פאָן, 7,20 פערשידענעס, 7,40 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 8,00 קאָנצערט, 8,50 אָוונד־ידיעות, 9,00 קאָמוניקאַט, 9,10 לייכטע מוזיק, 10,00 „אויפן לאַדזער האָריזאָנט" – פעליעטאָן פון רעד. גומקאָווסקי, 10,25 ספּאָרט, 10,35 קאָמוני־קאַטען, 10,40 קאָנצערט פון משעכאָטשינעק.

* * *

פון אויסלאנד

3,15 דאַווענטרי — סימפ. קאָנצערט, 5,25 מאָסקווא – אָפּערע „טראַוויאַטאַ", 8,00 לאָנדאָן — בראַהמ'ס־אָוונד, 8,10 קאָפּענהאַגען – סימפ. קאָנ־צערט, 8,30 שטראַסבורג – סימפ. קאָנצערט, 8,30 מיילאַנד – אָפּערעטקע.

פראנצויזישע מיליטערישע מאנעווערס

פּאַריז, 5. (ספּ. טעל.)
לויט ידיעות פון מעיל האָבען זיך דאָרט אָנגעהויבען מיליטערישע מאַנעווערס אין וועלכע עס נעהמען אַנטייל 3 פראַנצויזישע דיוויזיעס.
די איצטיגע מאַנעווערס זענען נישט צוגעשני־טען אויף אַ ברייטען אופן, נאָר האָבען דעם ציל צו געבען אַן אויסדרוק פון דער ענטוויקלונג פון דער נייעסטער מיליטערישער וויסענשאַפט.

טעאַטער „פילהארמאניע"
20 נארוטאָוויטשא 20
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
געדענקט!
לעצטע געזעגנונגס־פארשטעלונגען!
היינט, מיטוואָך, 9 אָוונט
גרויסע פאפולערע
פאלקס־פארשטעלונג
צו זעהר ביליגע פרייזן

מיכאל
מיכאלעסקא
צוזאמען מיט דער נאַכטיגאל פון דער יודישער ביהנע
בעטי סימענאוו
אין דער הערליכער איינציגער אָפּערעטע
דער
לעצטער טאנץ
אַכטונג! גרייט זיך צו דער גרויסער 50־טער יוביליעאום־פארשטעלונג
פרייטאג, דעם 8־טען ד. ח.
בילעטען צו בעקומען אין טעאטער־קאסע

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 6 סעפטעמבער 1933

דער דראמאטישסטער מאמענט

קארעספאנדענץ פון פראג

אויף דער דאזיגער זיצונג איז די שפאנונג פון קאנגרעס דערגאנגען ביז צו איהר העכסטער מדרגה. יעדער מאמענט פון דעם גאנצען דראמא־טישען פערלויף האט זיך ווי מיט פייער איינגע־קריצט אין זכרון פון די טויזענדער מענשען, וועל־כע האבען זיך אין דער זיצונג בעטייליגט דירעקט אדער אינדירעקט. און יעדער בעזונדערער מאמענט וועט נאך לאנג, נאכ'ן סוף פון קאנגרעס, דינען אלס מאטעריאל פאר אונצאהליגע ערינערונגען און קאמענטארען. די רעטעניש פון קאנגרעס, די רע־טעניש פון ווייטען און אזוי נאהענטען מארד איז אין דער סאמע געפרעסטער פארם געהאנגען איבער דעם זאל.

די פון לאנג אנגעקינדיגטע און אלעמאל אפגעלעגטע זיצונג, אויף וועלכער מען האט גע־דארפט אפשטימען דעם פארשלאג מכוח אויספארשן די עקזיסטענץ פון א טעראריסטישער ארגאניזאציע אין פאלעסטינע איז אין דעם אוונט ענדליך צו־שטאנד געקומען. דער זאל איז איבערפולט ביז צום לעצטען ארט. אבער דאס פרעזידיום איז נאך אלץ נישטא. נאך אלץ קומען פאר בעראטונגען וועגען דעם, אויף וואסער אופן זאל מען די פראגע גלא־טיג אדורכפיהרען דורכ'ן פלענום און דער אנגע־זאמעלטער אויפרייס-שטאף זאל דאך נישט עקס־פלאדירען.

ענדליך קומט ארויף אויף דער טריבונע מאצקין. ער ווידמעט א הייס ווארט דעם בעסטיא־ליש ערמארדעטען אין מאריענבאד פראפ. טעאדאר לעסינג. דאן לייענט מאצקין אדורך די רעזאלוציע פון אקציאנס-קאמיטעט וועגען שיקען אנ'אויספאר־שונגס-קאמיסיע קיין ארץ-ישראל. די סעקרעטארען ועצען איבער די רעזאלוציע אויף העבראיש און אויף ענגליש.

די שפאנונג אין זאל וואקסט. מאצקין טיילט מיט, אז דער אקציאנס-קאמיטעט האט בעשלאסען נישט צו דערלאזען קיין דיסקוסיע איבער די אריינגעטראגענע רעזאלוציעס וועגען דעם ענין, נאר באלד זיי שטעלען צו דער אפשטימונג. לויט ווי זיין שטייגער איז, האט מאצקין געמיינט, אז איהם וועט געלונגען דעם פארשלאג אדורכצושמוג־לען, אז אויב עס וועט נישט זיין קיין פראטעסט דאגעגען, וועט ער ערקלערען אז דער פארשלאג איז אנגענומען.

אבער א פראטעסט איז יא געווען. זשאבא־טינסקי איז אויפגעשפרונגען פון ארט און האט ער־קלערט, אז ער וויל רעדען נעגען דעם פארשלאג פון מאצקינען צו גיליאטינירען די דיסקוסיע. מאצ־קין ערטיילט איהם דאס ווארט, ער ערקלערט אבער, אז דא האנדעלט זיך וועגען א פארמעלער פראגע, און דעריבער וועט דער רעדנער נישט קאנען רע־דען מעהר ווי דריי מינוט.

צום ערשטען מאל אויף דער טריבונע פון דאזיגען קאנגרעס האט זיך בעוויזען דער פיהרער פון די רעוויזיאניסטען זשאבאטינסקי. ער פאסט זיך צו צו דער פאראָרדנונג פון פרעזידענט און רעדט נישט מעהר ווי דריי מינוט. ער אפעלירט צום קאנגרעס מ'זאל איהם געבען די מעגליכקייט ארויסצוזאגען זיך אין דער פראגע און צו בעגרינ־דען זיין רעזאלוציע. ער ווארענט פארן שריט, וועלכען דער קאנגרעס וויל מאכען און וועלכער איז געגען דער יודישער טראדיציע און געגען דעם געפיהל פון גערעכטיגקייט.

זשאבאטינסקי'ס רעדע איז פול מיט עקס־פרעסיע. עס פיהלט זיך, אז די נערוועז זענען ביי איהם געשפאנט ביז צו דער העכסטער מדרגה. די לינקע האלטען זיך רוהיג. זיי געהען נישט ארויס פון זאל. איבריגענס איז דאס אונמעגליך, ווייל באלד וועט קומען די אפשטימונג. מאצקין וויל אליין די פראגע נישט דעצידירען. די ביטע, דעם פאר־שלאג פון זשאבאטינסקי'ן שטעלט ער צו דער אפ־שטימונג פון קאנגרעס. עס שטימען דערפאר די רעוויזיאניסטען, מורחי און א טייל פון די אלגע־מיינע ציוניסטען. די איבריגע אלגעמיינע ציוניסטען האלטען זיך אפ פון שטימען. דר. סטיפען ווייז און זיין גרופע שטימען פאר'ן פארשלאג פון זשא־באטינסקי'ן. ווען די רעוויזיאניסטען בעדאנקען איהם מיט אפלאדיסמענטען, ערקלערט ער, אז ער טוט עס נישט צוליב זיי, נאר דאס דיקטירט איהם זיין געפיהל פון גערעכטיגקייט.

ווען זשאבאטינסקי'ס פארשלאג ווערט אפ־געווארפען, וויל מאצקין דורכלייגען די רעזא־לוציע פון די רעוויזיאניסטען. ער פרעגט זיי אבער, צי ווילען זיי נישט אליין די רעזאלוציע אדורכ־לייגען. ווידער מעלדעט זיך זשאבאטינסקי, ער שטעלט זיך לעבען מאצקינ'ען און הויך און פיי־ערליך לייענט ער אדורך זיין רעזאלוציע, ער לייענט צוערשט אין העבראיש, דאן זאגט ער זי אליין איבער אויף דייטש און אויף ענגליש.

ווען די רעזאלוציע איז אדורכגעלייענט, בעט זשאבאטינסקי ווידער דאס ווארט. אזוי ווי אבער א דיסקוסיע איז אויסגעשלאסען, ערטיילט איהם מאצקין נישט דאס ווארט. אין זאל ווערט א מורא־דיגער טומעל. עס הערען זיך געשרייען פון אלע זייטען. זשאבאטינסקי מאכט א דראמאטישען זשעסט מיט די הענט און אהן דער ערלויבניש פון פרע־זידענט גייט ער צו צום מעגאפאן און שרייט אריין מיט אנ'אונגעהויערער קראפט: אזוי ווי די קאמיסיע פון די 6 פערזאן זיך אוי: מאטעריאלען, פאדער איך, אז די דאזיגע מאטעריאלען זאלען צוגעשטעלט ווערען אויפ'ן קאנגרעס!

עס ברעכט אויס אנ'אונבעשרייבליכער שטורם אין זאל. אבער זשאבאטינסקי שרייט איבער מיט זיין קול אלע אנוועזענדע און רופט מיט דער גאנ־צער קראפט אין מעגאפאן אריין: אלע מאטער־יאלען זענען געפעלשט!

ענדליך קאן ארויף אויף דער טריבונע אינז, שטריקער און אין נאמען פון דער גראסמאן-גרופע, וועלכע רופט זיך איצט יודענשטאטס-פארטיי טראגט ער אריין זיין רעזאלוציע, זי איז אויסגע־האלטען אין א רוהיגערען טאן. סיי די ערשטע, סיי די צווייטע רעזאלוציע שטרעבען דערצו, אז דער קאנגרעס זאל זיך אין דער פראגע בכלל נישט ארויסזאגען, ווייל דאס איז אנ'ענין פון געריכטליכע פערהאנדלונגען: מ'דארף דעם קאנ־גרעס נישט פערוואנדלען אין א טריבונאל.

מאצקין גיט אפ א סענסאציאנעלע ערקלע־רונג, אז די קאמיסיע פון די זעקס האט אפילו פאר'ן אקציאנס-קאמיטעט נישט פארגעלעגט די מאטעריאלען. פאר'ן קאנגרעס קאן זי דאס אוודאי נישט טון.

מאצקין שטעלט צו אפשטימונג דעם פאר־שלאג פון זשאבאטינסקי'ן מכח פארלעגען דעם קאנגרעס די מאטעריאלען. ווידער שטימען פאר דעם פארשלאג בלויז די רעוויזיאניסטען און מורחי והרב מאיר בערלין, וועלכער געהערט צו דער קאמיסיע פון די זעקס, שטימט נעגען.

עס ווערט אפגעשטימט די רעזאלוציע פון אקציאנס-קאמיטעט. ווידער דער זעלבער רעזולטאט. זשאבאטינסקי פאדערט א ווארט צו אנ'ערקלערונג, מאצקין וויל איצט קיין ווארט נישט געבען און שליסט די זיצונג. דא ברעכט אויס נאך א גרעסע־רער שטורם, ווי פריהער. די רעוויזיאניסטען שרייען אויפ'ן אדרעס פון די לינקע: יושטיק־מארד! טשעקא! די געשרייען דויערען עטליכע מינוט. אנ'אויפגערעגטער און בלאסער רופט אויס זשאבאטינסקי צו זיינע חברים: מיר שיקען אונזער גרוס צו אונזערע ארעסטירטע חברים, סטאווסקי'ן, אחי-מאיר'ן און אנדערע! תל-חי!

לאנגזאם בערוהיגען זיך די געמיטער און עמיצער אויף די רעוויזיאניסטישע בענק הויבט אן זינגען די התקוה. דאס געזאנג ווערט אבער נישט אונטערגעכאפט פון די איבריגע אנוועזענדע אויפ'ן קאנגרעס און בלייבט הענגען אין דער לופטען. דאס איז געווען אפשר איינער פון די גרעסטע דיסאנאנסען אין דאזיגען שטורמישען און דיסא־נאנסען-רייכען טאג.

ד"ר א. ראט.

מ'דארף זיך אפזאגען פון אלע מענשליכע געפיהלען,

כדי צו זיין צווישען די היינטיגע זיגער

ריהרענדער בריף פון היינריך מאן צו זיין טעכטערל

צווישען די 33 בעריהמטע דייטשע פערזענ־ליכקייטען, ביי וועלכע די היטלער-רעגירונג האט איצט צוגענומען די דייטשע בירגערשאפט און קאנפיסקירט ביי זיי דאס פערמעגען, געפינט זיך, ווי בעקאנט, דער גרויסער שריפטשטעלער היינריך מאן (א ברודער פון נאבעל-פרייז-טרעגער טאמאס מאן).

די „פראגער מאנטאגספאסט" פערעפענטליכט איצט א בריף, וועלכען היינריך מאן האט נאך דעם 10 אפריל געשריבען פון ניצא צו זיין קליין טעכ־טערל, וועלכע וואוינט אין פראג. פון דעם דאזיגען אונגעהויער ריהרענדען בריף ברענגען מיר פאל־גענדע ערטער:

מיין ליב קינד! היינט האב איך בעקומען דיין בריף און איך וויל דיר גלייך ענטפערן. דעם טעלעפאן ... ון די עלעקטרי וועל איך בעצאהלען סוף וואך, פריהער איז דאס אונמעגליך, די דארפסט וויסען, אז מיין באנק-קאנטא איז אין בערלין קאנ־פיסקירט געווארען... ווייל דער שעף פון דער פא־ליטישער פאליציי האט געזאגט: „מיר ווילען נישט געבען קיין שום פארדאן"... מיר האט מען אפילו דערציילט, אז זיי האבען ברוצה דיך צו ארעס־טירען, נאר אבי איך זאל צוריקקומען, דו זאהסט: אונז בלייבט נישט מעהר נאר צו בלייבען דארט, וואו מיר געפינען זיך.

עס איז מיר אזוי אויך געוויס שווער אויף דער נשמה, וואס די שטעלונג און דער נאמען פון דיין פאטער מוזען דיר שווער מאכען דאס לעבען. אבער ווען אפילו איך זאל זיין אנ'אנדערער, איז דאך דיין מאמע א יודישע; און דאס אליין איז שוין גענוג. מיר קאנען גארנישט ענדערען, פאר אונז בלייבט איין זאך: אויסצוהיטען זיך פאר טע־ראר. דו ווייסט דאך, אז „טעראר" אדער „שרעק" האט אמאל געהערשט אין פראנקרייך, אין יאהר 1793 „לא טערער" און די גילאטינע, דאס איז געווען געווענדעט געגען די אריסטאקראטען, וועל־כע זענען איבריגענס אין א סך זאכען שולדיג גע־ווען. היינט זענען מיר די אריסטאקראטען אונטער דעם טעראר פון המון; אבער איך גלויב נאך נישט, אז מיר האבען דאס אזוי שטארק פערדינט

מ'וואלט בעדארפט זיך אפזאגען פון די בעסטע געדאנקען און פון אלע מענשליכע געפיה־לען, כדי ביים היינטיגען טאג צו זיין אינאיינעם מיט די זיגער. דו ווייסט דאך געוויס דיין פאטער נישט האבען פעראיבעל, וואס נישט קוקענדיג אויף אונזער אומגליק, געפינט ער זיך דאך ליבער צווי־שען די בעזיגטע, און אזוי וועט עס דאך שטענדיג נישט זיין.

איך וועל אפשר שוין נישט מעהר, אבער דו וועסט נאך האפענטליך לעבען אין א וועלט, וואס וועט זיין לייכטער צו פערטראגען.

די „ראסענריינינונג" אין דייטשלאנד

און דער ראבען-צוזאמענפליה אין נירענבערג

צו וואס שטרעבט די „געזונט-מאכונג" פון דער דייטשער נאציע? וואס זענען איהרע ענד־צילען?

די פיהרער פון היינטיגען דייטשלאנד פער־שטייען גאנץ גוט, אז דורך דער „ראסען-ריינינונג" אליין ווילען די שווערע ווירטשאפטליכע פראבלע־מען פון דייטשלאנד נישט געלעזט ווערען. אפשר אין דער צייט פון וואהל-דעמאגאגיע האט מען מען געקענט פערזיכערן דעם פער'יאוש'טען און פערנארישטען המון, אז מיט'ן ארויסטרייבען די יודען און סאציאליסטען וועט געלעזט ווערען דאס פראבלעם פון ארבייטסלאזיגקייט, היינט וואגט קיינער נישט פון די היטלעריסטישע פיהרער אזוי צו בעהויפטען. דער שווערפונקט פון די יודען און סאציאליסטען בנוגע דער לעזונג פון די ווירטשאפטליכע פראגען פון דייטשלאנד האט זיך איבערגערוקט אויף די טעריטאריאלע אגרעסיווע שטרעבונג, וועלכע עס פלעגט די היטלעריסטישע רעגירונג לגבי איהרע שכנים אויף מזרח און מערב. טעאָרעטיש גיבען די היינטיגע פיהרער פון דייטשלאנד אפ פערשידענע שלום-ערקלערונגען, וועלכע דארפען בערוהיגען. אדער בעסער געזאגט, פערשלעפערן די שכנים, אבער אין דער זעלבער צייט קומען, כמעט יעדען זונטאג, פאר אין פער־שידענע גרעסערע פונקטען פון דייטשלאנד גרויסע צוזאמענפליהען פון די שטורעם אפטיילונגען, אויף וועלכע די „פיהרער" רעדען זיך ארויס פון הארץ און ס'כאפט זיך ביי זיי ארויס דאס, וואס זיי טראכטען. ס'ווערט אלזא קלאר, אז דער „מיט פון בלוט" פון וועלכען די ענדציע איז אזוי ענטציקט, ווי אויך די „ראסען-געזונט-מאכונג" שטרעבען צו שאפען א שטארקע דייטשע נאציע, וועלכע זאל קענען פערווירקליכען די „ערהאבענע צילען" אויף מזרח און מערב. פערשטיים זיך, אז די ענדציע פערשווייגט לחלוטין די דאזיגע מאמענטען, וועל־כע קענען איהר אמאל פערפיהרען אויף אנטי־היטלעריסטישע וועגען. און די דאזיגע דרכים זע־נען גאנץ קלארע. די פראגע פון דער דייטשער ארבייטסלאזיגקייט און ווירטשאפט וועט געלעזט ווערען דורכ'ן פערגרעסערן דעם טעריטאריאלען בעזיץ אויף מזרח און מערב.

340 צוגען זענען געלאפען טאג און נאכט קיין נירענבערג, איבער'ן שאסע האבען זיך דורכ־געטראגען אומצאהליגע באטאליאנען פון שטורעם־אפטיילונגען און האבען זיך פונאנדערגעלייגט אויף די פלעצער און פארשטעט. 600 טויזענט מענשען — האבען דארט אין נירענבערג געהערט, ווי דער „פיהרער" ווארפט ארויס מיט פאנאטישער בע־גייסטערונג די ווערטער: „אונזער בעוועגונג, אונ־זער קאמף און שטרעבונגען זענען א קאנטינואי־רונג פון דער גרויסקייט פון דייטשלאנד, איהר גייסט, קולטור און שיינהייט".

און דעם דאזיגען צוזאמענפליה זאלען האבען לויט די אינפארמאציעס פון „פעלקישען באבאכ־טער", בייגעוואוינט די פארשטעהער פון ארגענטי־נע, אפגאניסטאן, באליוויען, בולגאריען, כינע, פינלאנד, גוואטעמאלע, עגיפטען, דענעמארק, האַ־איטי, סאן-דאמינגא, מעקסיקע, ניקאראגוא, קובא, פערו, פערסיען, אונגארן און איטאליען.

מיט איין ווארט, עס זענען געקומען פאר־שטייער פון דרום-אמעריקאנישע אפגעשטאנענע רעפובליקען און איינינע עקזאטישע לענדער בע־פרידיגען זייער דורשט אין די קוואלען פון דעם „פיהרער".

די פארשטייער פון די „נאהנטסטע" שכנות'־דיגע מלוכות האבען זיך אין די פייערליכקייטען אין נירענבערג נישט בעטייליגט.

היטלער צוזאמען מיט דעם היינטיגען דייטש־לאנד ציהט בעסער לויט זייער קולטור-ניוואָ, א מעקסיקע, גוואטעמאלע, סאן-דאמינגא, ניקאראגוא א. א. דארט פילט ער זיך היימישער איידער צווי־שען פראנצויזען, ענגלענדער און פאליאקען, וועל־כע קוקען איהם אויף די הענט, פונקט ווי מען היט א גנב.

און דאס אלץ צוזאמענגענומען, די פייער־ליכקייטען, די ראסען-ריינינונג, די סטעריליזאציע, די גאנצע ספעציפישע געזעצגעבונג פון היינטיגען דייטשלאנד האט איין ציל: ווידער צו פערוואנדלען איירא פע אויף מזרח און מערב אין א גרויסען שלאכט-פעלד. אזא שלאכט-פעלד קען אבער ווע־רען א בית-הקברות נישט נאר פאר היטלער'ן, נאר פאר דעם גאנצען דייטשענטום. (צס).

—=(::)=—

אנטיסעמיטישע אינצידענטען

אין דעברעטשין

בודאפעשט (יט"א) אין דעברעטשין זענען לעצטענס פערצייכענט געווארען א רייהע אנטיסעמיטישע אינצידענטען. די האקענקרייצלער האבען פאר זייער לאקאל אויסגעהאנגען פייער פלאקאטען מיט א יודען-העצערישען אינהאלט. עס איז געקומען צו א צוזאמענלויף און די פאליציי האט די פלאקאטען בעזייטיגט.

אויף צומארגענס זענען 3 יודישע יונגעליים צושלאגען געווארען אויף דער גאס נישט ווייט פון האקענקרייצלער-לאקאל. נאך דעם האבען זיך ווי־דער איבערגעחזר'ט יודען-פיינדליכע ארויסטרעטו־נגען און איבערפאלען אויף יודען. די פאליציי האט אינטערווענירט.

—XX—

ניי'ער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער טעגבלאַט

ניי'ער פאָלקסבלאַט

מיטוואָך
6
ו"ה
אלול תרצ"ג

סעפטעמבער

זון-אויפגאַנג 4.55
זון-אונטערגאַנג 6.13

מיט'ן ראַזיר=מעסער אויף דער כלה

און דערנאָך זיך אַליין איבערגעשניטן דעם האַלז

(2) דעם 21 אפריל ה.י. האָט זיך אויף פּיעטריקאָווער 286, אין דער וואוינונג פון רע-זורע-אינהאַבער פראַנציסעק ביטנער אָפּגעשפּילט אַ טראַגישע געשיכטע.

די „פאָרגעשיכטע פון דער דאָזיגער גע-שיכטע" איז פאָלגענדע:

אין יאָהר 1931 האָט זיך דער 25-יאָהריגער וולאַדזשימיעזש פּעטראַק בעקאַנט מיט ביטנערס 17=יאָהריגער טאָכטער, מאַרטאַ, און עס האָט זיך שוין אַזוי געמאַכט, אַז פון דער בעקאַנטשאַפט איז אויסגעוואַקסען אַ ליבע.

דאָס איז געווען אַ ליבע נישט אויף שפּאַס, און נישט אויף צייט-פערטרייב, און פּיעטראַק האָט זיך אָנגעהויבען צו בעמיהען וועגען מאַרטאַ'ס האַנד.

ביי איהר האָט ער, פערשטייט זיך, געפועלט, אָבער די עלטערן איהרע זענען נישט שטאַרק נתפעל געוואָרען פון דעם שידוך, און זיי האָבען זיך אַ לענגערע צייט געגענגעשטעלט, אַז זייער מאַרטעלע זאָל ווערען פּיעטראַק'ס ווייב, ווייל זיי האָבען בעקומען אינפאָרמאַציעס, אַז דער חתן-בחור איז לא עלינו, אַ קבצן גדול ונורא, אַ האָלאַק אין זיבען פאָלעס, און דערצו אויך אַ מענש פון אַ נישט-ערשטקלאַסיגער רעפּוטאַציע, ובפרט מאַקי דערפאַר, ווייל ער איז שוין אָפּגעזעסען אַ „וויראָק" פאַר עפּיס אַ שווינדעל, און ער האָט שוין אויך איין מאָל באַנקראָטירט, בעגעהענדיג דערביי פער-שידענע מיסברויכען.

דאָס יונגע פּאָרל האָט אָבער נישט אָפּגע=לאָזט טאָטע=מאַמע, און אַזוי לאַנג צו זיי צוגע-שטאַנען ביז זיי האָבען אַרויסבעקומען זייער הסכמה אויף דעם, אז דער „שלוב" זאָל פאָרקומען

דעם 17 אפריל ה.י.

ביני לביני האָט זיך אָבער דער אַלטער ביטנער דערוואוסט, אז פּיעטראַק מאַכט גאָר אַזאַ קונץ: ער גייט אַרום צווישען זיינע, ביטנער'ס קרובים און בעקאַנטע און בעמיהט זיך אַרויסצו-קריגען פון זיי 200 זלאָטעס אויף חתונה-הוצאות, ווייל דער שלוב מוז שוין זיין... עס איז שוין די העכסטע צייט, מחמת מאַרטאַ קלייבט זיך פון איהם צו ווערען מוטער...

דאָס האָט דעם אַלטען ביטנער'ן אַזוי אויס-געבראַכט, אז ער האָט נישט געוואָלט קוקען אויף גאָרנישט, און בעת די חתונה=געסט זענען שוין געקומען צו איהם אין הויז אַריין, האָט ער דער=קלערט, אז – אויס, דער „שלוב" קומט נישט פאָר...

מילא, איז נישט צום טערמין, דעם 17-טען, האָט פּיעטראַק געזאָגט: איך האָב געדולד צו וואַרטען, און ער איז ווידער געקומען צו די ביט-נער'ס דעם 21 אפריל, און ווידער געבעטען, מ'זאָל איהם חתונה מאַכען מיט מאַרטע'ן.

— אז ער האָט בעקומען אַ קאַטעגאָרישען אָפּ-זאָג, האָט ער אַרויסגערופען די כלה אין פּירהויז, און געפאָדערט פון איהר, זי זאָל מיט איהם חתונה האָבען געגען די עלטערן'ס ווילען.

מאַרטע איז שוין אָבער אַליין אינפאָרמירט געוואָרען, ווער ער איז, דער פּיעטראַק – האָט זי געענטפערט: ניין, זי וויל נישט...

דאַן האָט פּיעטראַק אַרויסגעכאַפּט אַ ראַזיר-מעסער, און זיך געוואָרפען אויף איהר, איינשניי-דענדיג איהר דאָס פּנים און דעם האַלז.

אויף מאַרטע'ס געשרייען איז געקומען צו-לויפען דער פאָטער איהרער, וועלכער האָט זי פערשטעלט מיט זיך, און אויך בעקומען עטליכע ראַנצן מיט'ן ראַזיר=מעסער.

לסוף האָט פּיעטראַק מיט'ן זעלבען מעסער זיך גופא איבערגעשניטען דעם האַלז..

מען האָט חתן-כלה אָפּגעפיהרט בעלד אין שפּיטאָל, געהיילט זיי אַ לענגערע צייט, און זיי זענען געזונד געוואָרען.

נעכטען האָט זיך אין געריכט אָפּגעשפּילט דער עפּילאָג פון דער בלוטיגער געשיכטע, און פּיעטראַק האָט בעקומען אַנ'אורטייל – 5 יאָהר צו זיצען אין טורמע.

רעגיסטראַציע פון יאָר=גאַנג 1915

היינט, מיטוואָך, דאַרפען זיך מעלדען די מאַנספּערשוינען פון יאָהרגאַנג 1915, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2 קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַ=מיליען-נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות:

פון A ביז N איינשליסליך

און די וואָס וואוינען אויפן שטח פון 7-טען קאָמי-סאַריאַט מיט די פאַמיליען=נעמען

W, Z

מאָרגען, דאָנערשטאָג, דעם 7-טען פון 2-טען קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות:

פון O ביז Z

פון 8-טען קאָמיסאַריאַט

פון A ביז G

ווער ס'וועט זיך נישט מעלדען צו דער רע-גיסטראַציע אין ענטשפּרעכענדען טערמין וועט אַד-מיניסטראַטיוו בעשטראָפט ווערען מיט 3000 זל. שטראָף אָדער 3 חדשים אַרעסט.

פּאַטענטען=הנחות

(א) די פינאַנץ-קאַמער האָט בעקומען אַ פער-אָרדענונג פונ'ם פינאַנץ-מיניסטעריום, אַז זי ווערט בעפולמעכטיגט אויף אייגענער אחריות צו ערלע=דיגען אַלערליי ביטעס וועגען פּאַטענטען אויפ'ן יאָהר 1933 און פריהערדיגע יאָהרען.

אין דער קאָמפּעטענץ פון פינאַנץ-מיניסטער-יום פערבלייבען ענינים פון איבערקלאַסירען פּאַטענטען פון 1-טען אויפ'ן 2-טען קלאַס.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט=דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקע-לעוויטש (אַלטער מאַרק 9), ל. שטעקעל (לימאַ-נאָווסקיעגאָ 37) ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6) ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּעט-ריקאָווער 307), א. פּיאָטראָווסקי (פּאָמאָרסקאַ 91).

אַמנעסטיעס

(א) נעכטען האָבען זיך צוריקגעקעהרט פון אָרלויב און אָנגעהויבען צו אַמטירען די ריכטער פון לאָדזשער שטאָטישען געריכט: ווינצענטי שאַ-דאָרסקי, וואַצלאַוו סקאַביערסקי און מיקאָלאַי גראַ-כולסקי.

עס האָט זיך אויך צוריקגעקעהרט פון אורלויב און אָנגעהויבען צו אַמטירען דער ריכטער פון קרייז געריכט ה' אַלפרעד ברוין.

אוועקגעפאַלען פאַר הונגער

(א) אויפ'ן ריימאָנט-פּלאַץ איז אַוועקגעפאַלען פאַר הונגער די 4-יאָהריגע יוזעפאַ סידאַרטשענ-סקאַ.

פּאָגאָטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אונגאַרישער לאַנדווירטשאַפטס מיניסטער אין לאָדז

(א) נעכטען איז געקומען קיין לאָדז דער אונ-גאַרישער לאַנדווירטשאַפט-מיניסטער דע-קאַלעי.

אין דער בעגלייטונג פון דעלעגירטע בעאַמטע פון אויסערן-מיניסטעריום, און דעם לייטער פון לאָדזשער וואָיעוואָדען-אַמט אינזש. בוטשקעווסקי האָט ער בעזוכט די עקספּערימענטאַל-אַנשטאַלטען אין בלאָניע, לענטשיצער קרייז און די לאַנדווירטשאַפט ליכע פערמעס.

אין די אָוונד-שעה'ן איז דער מיניסטער מיט זיין סוויטע צוריקגעפאָהרען קיין וואַרשע.

קאָלעקטיווער אָפּמאַך אין דער גאַזאָווניע

(2) נאָך דער לעצטער אורלויב-אָנך לוין רע-דוקציע אין דער שטאָטישער גאַזאָווניע ווערען איצט דורכגעפיהרט רשימות פון געניע לוין-בערעכענונגען פאַר בעזונדערע גרופען אַרבייטער.

גלייכצייטיג בעמיהט זיך „זופו" אַז אין דער שטאָטישער גאַזאָווניע זאָל געשלאָסען ווערען אַ קאָ-לעקטיווער אָפּמאַך.

דער רעגירונגס-קאָמיסאַר, וואָיעוואָדזקי האָט דערקלערט אַז אין פאַל, ווען די אויפזיכטס-מאַכט וועט נישט זיין דערגעגען, וועט ער גופא אויך נישט זיין קעגען שליסען אַזאַ אָפּמאַך.

זעלבסטמאָרדן פון אַרבייטסלאָזע

(2) אין טרעפּען-הויז אויף עלעגע 1. מאַי 32 האָט זיך גע'סמ'ט מיט קאַרבאָל די לאָקאַטאָרקע פון דעמזעלבען הויז, די 25=יאָהריגע יאַנינאַ גראַ בעלסקאַ.

* * *

(2) אויף ציגעל-גאַס 18 האָט זיך פער=סמ'ט אַנדזשעי גאַנטשינסקי.

די סיבות פון די זעלבסטמאָרד-פרובען איז אַרבייטסלאָזיגקייט און נויט.

מ'האָט זיי ביידען אָפּגעפיהרט אין ראַדאָ-גאָשטשער שפּיטאָל.

אַרונטערגעפאַלען פון דריטען שטאָק

(2) נעכטען איז אויף זאַגאַיניקאָווע 53 אַרונטערגעפאַלען פון אַ רוישטאָוואַניע – אין דער הויך פון 3-טען שטאָק דער מויערער = אַרבייטער יוזעף באָגוסלאַווסקי (ווספּולנאַ 45).

ביי דעם אומגליקליכען אַרבייטער זענען צו-בראָכען געוואָרען 5 ריפּען און פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אויף דער דרעווניאָווסקאַ גאַס.

זיך אויפגעהאַנגען אַ 13-יעהריגער יונגעל

(א) אין אַ וועלדעל נעבען דאָרף פּשיקאָפּקי סורקער קרייז, האָט מען געפונען אויף אַ בוים הענגען דעם 13-יעהריגען יונגעל סטאַניסלאַוו גאַר-טשינסקי.

סטאַניסלאַוו גאַרטשינסקי האָט זיך געהאָנגען צוליב דעם, ווייל מ'האָט איהם געצוואונגען צו אַרבייטען איבער זיינע פיזישע כוחות.

ער איז געווען איינגעדונגען אלס פּאַראַבעק ביים פויער יוזעף גוזשוויאַק.

גיט אכטונג אויף אייערע קינדער!

3 יעהריג קינד זיך איינגעשניטען מיט א מעסער אין בויך

(2) אויף זשעלאַזנאַ 23, האָט נעכטען נאָכ-מיטאָג פּאַסירט אַ טראַגישער פּאַרפאַל מיט אַ 3-יעהריג קינד.

אין אַדלערס וואוינונג האָט זיך אַדלערס 3-יעהריגע טעכטערל, סטעפאַטשע געשפּילט מיט אַ שאַרף קיכען-מעסער. דאָס קינד האָט זיך פּע-טשע פעט אין אַ כאַדניק און אומגעפאַלען אַזוי אומגליק-ליך, אַז דאָס מעסער האָט דעם קינד איינגעשניטען טיף אין בייכעל.

אין אַ שווערען צושטאַנד איז דאָס קינד אָפּגע-געפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל „אַנאַ מאַריא".

אינזש. וואַיטקעוויטש ווערט אויס לאָדזער קרייז-אַרבייטס=אינספּעקטאָר

וויכטיגע שינוים אין לאָדזער אַרבייטס-אינספּעקטאָראַט

(2) נעכטען איז אָנגעקומען קיין לאָדז אַנ'-אָפיציעלע מעלדונג, לויט וועלכער אין דעם לאָד-זער קרייז-אַרבייטס-אינספּעקטאָריאַט וועלען פאָרקו-מען אַ רייהע וויכטיגע ענדערונגען.

די וויכטיגסטע פון די דאָזיגע ענדערונגען איז די, וואָס דער הויפּט-אַרבייטס-אינספּעקטאָר ה' וואַיטקעוויטש ווערט אַריבערגעפיהרט קיין וואַרשע אין דער צענטראַל-פערוואַלטונג פון מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ, אויף איינעם פון די וויכטיגסטע אַמטען.

ווער ס'וועט זיין דער אייגענטליכער פער-טרעטער זיינער איז דערווייל נאָך נישט דעצידירט געוואָרען.

דערווייל וועלען די פונקציעס פון קרייז-אַרבייטס-אינספּעקטאָר אויספיהרען די קרייז=אינספּעקטאָרען קאָקאָווסקי און רוטקעוויטש.

דער אינספּעקטאָר ה' וואַיטקעוויטש וועט פערלאָזען לאָדז שוין אין די נאָהענטסטע טעג.

ער איז איינער פון די עלטסטע מלוכה-בעאַמטע אין לאָדז, און דער עלטסטער בעאַמטער אין היגען אַרבייטס-אינספּעקטאָראַט, וואו ער האָט איבערגענומען זיין אַמט אלס אָבוואָד-אינספּעקטאָר דעם 15 פעברואַר 1919.

דאָס אַריבערפיהרען איהם אויף זיין נייעם אַמט אין מיניסטעריום האָט דעם צוועק צו אויס-נוצען זיין לאַנג-יעהריגע פּראַקטיק אויפ'ן לאָדזער אַמט.

אין די היגע אַרבייטער-קרייזען האָט דעם ה' וואַיטקעוויטשעס נייע נאָמינאַציע געמאַכט אַ שטאַרקען רושם.

אפגעשניטען ביידע פיס

(2) אויף דער באַהן-ליניע, וואָס גייט אַדורך די קאָנטנאַ גאַס, איז אונטער די רעדער פון אַ פראַכט-צוג אַרונטערגעפאַלען דער 42=יעהריגער יוזעף ביאַלעק (בראַטערסקאַ 14).

מיט אָפּגעשניטענע ביידע פיס האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אויף דער דרעוו-נאָווסקאַ.

אַנ'אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע

(2) הינטער שערארז איז פּאַסירט געשעהען אַ קאַטאַסטראָפע מיט אַ פּאַסאַזשיר-אויטאָ=בוס, וואָס האָט געפיהרט אַנ'אויספלוג פון דער גימנאַזיסטישער געזעלשאַפט „סאָקאָל".

דער אויטאָבוס האָט זיך איבערגעקעהרט, מחמת די פאָדערשטע אַקס האָט געפּלאַצט און דער-ביי זענען 11 פערזאָן לייכט פערוואונדעט געוואָ-רען.

אַנ'„אורח" וואָס געהט נישט אוועק מיט ליידיגע הענד...

(2) צום סאָלטיס פון דאָרף קאָזשימיעזש וואָ-טער, איז געקומען אַנ'אורח און געבעטען אַנ'אָרט אויף איבערצונעכטיגען.

ווען דער אורח איז אַוועקגעגאַנגען, איז מיט איהם „מיטגעגאַנגען" 3 טשוואַרטקעס קאָרן.

נעכטען איז דער „אורח" קאָזשימיעזש לעשקאָ-וויטש פערמשפּט געוואָרען אויף 18 חדשים טורמע.

Dr. R.

Zalcwasser

CHIRURG — כירורג

ציגעל-גאַס 19, טעל. 125-17

נעהמט אָן פון 1–2 ביי טאָג און פון 4–7 נאָכמ.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנד-לונג און סעקסועלע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 מיטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — רעדוצירטע פּרייזען.

ד"ר מ. וואָלפזאָהן

אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

נאַרוטאָוויטשאַ 2, טעל. 128-83

נעהמט אָן פון 12–2 און פון 6–8 אָוונד.

Dr. med.

Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען

וואָוינט יעצט

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצאַ זגערזשער 17 פון 11–1 און פון 2–3 נאָכמ.

דר. מעד.

מ. העללער

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

צוריקגעקעהרט

טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

בילינער אויספלוג קיין ווארשא

מאָרגען, דאָנערשטאָג, דעם 7-טען ד. ח. אָרדענט איין דער היגער „וואַגאָן-לי-קוק" אַ בילי-גען אויספלוג קיין וואַרשאַ.

אָפּפאָהר מאָרגען, דאָנערשטאָג 7.28 פריה פון קאַלישער באַהן, אָפּפאָהר פון וואַרשאַ דעם זעלבען טאָג אין די אָוונד-שעהן.

דער פּרייז אין ביידע זייטען איז 10 זל.

בילעטען קען מען בעקומען אין רייזע-ביוראָ פון „וואַגאָן-לי-קוק" פּיעטריקאָווער 64 פון 9 פרי ביז האַלב 2 מיטאָג און פון 3 ביז 8 אָוונד.

אויספלוג קיין טשעכאָסלאָוואַקיי אויף אַ חודש

עס ווערען נאָך אָנגענומען איינשרייבונגען אויפ'ן אויספלוג קיין טשעכאָסלאָוואַקיי, יעדער פּאַ-סאַזשיר בעקומט אַ אינדיווידועלען פּאַס זיך פריי צו בעוועגען אַ גאַנצען חודש אין גאַנץ טשעכאָ-סלאָוואַקיי.

דער פּרייז פון פּאַס, וואָס נעהמט אַרום אַנ'-אינדיווידועלען פּאַס, אַ וויזע, רייזע – קאָסטען אין ביידע זייטען ביז קאַרלסבאַד, מאַריענבאַד, א.אַ. איז 260 זלאָטעס.

ביים איינשרייבען זיך דאַרף מען מיטברענגען אַ פּאַס מיטן אַ בעשטעטיגונג פון בירגערשאַפט, אָדער אַנ'אַלטען אויסלענדישען פּאַס, 2 פאָטאָגראַ-פיעס, אַ בעשטעטיגונג פון הויז-ווירט און אַ ער-לויבעניש פון דער אָרטיגער סטאַראָסטווע.

איינשרייבונגען נעהמט אָן דער היגער „וואַגאָן לי קוק" פּעטריקאָווער 64, טעגליך אין די ביוראָ-שעהן.

אויספלוג קיין וויען

אַ דאַנק דער בעמיהונג פון היגען „וואַגאָן-לי-קוק" איז פערקלענערט געוואָרען דער פּרייז פאַר פּעסער און וויזעס קיין וויען פון 165 זל. אויף 150 זל.

די דאָזיגע פּעסער זענען אינדיווידועלע און געבען די מעגליכקייט זיך פריי צו בעוועגען אויף דער גאַנצער טעריטאָריע פון עסטרייך אין דער צייט פון אַ גאַנצען חודש.

איינשרייבונגען אויף די הנחה-פּרייזען פון 150 זל. נעמט אָן דאָס רייזע-ביוראָ פון „וואַגאָן-לי-קוק" פּיעטריקאָווער 64.

נאָכן צושטעלען די דאָקומענטען, ווערט דער פּאַס צוגעשטעלט דעם בעטרעפענדען פּאַסאַזשיר אין פערלויף פון 2 טאָג.

בילינער אויספלוג קיין גדיניע

דער היגער „וואַגאָן לי קוק" ארגאַניזירט אין די טעג פון 16 ביזן 20 סעפּטעמבער אַנ'אויספלוג קיין גדיניע.

דער פּרייז אין ביידע זייטען איז 13.20 זל. דער אָפּפאָהר איז אינדיווידועל און קען פאָרקומען יעדען טאָג צווישען 16 און 20 סעפּטעמבער און מיט יעדען צוג.

איינשרייבונגען נעמט אָן דאָס רייזע-ביוראָ פון „וואַגאָן-לי-קוק" פּיעטריק. 64 אין די ביוראָ-שעה'ן.

אויסטריש-האַנדעל מיט באַליוויען

וואסערע ארטיקלען קענען אויסגעטוישט ווערען?

אין שייכות מיט די האַנדעלס-בעציהונגען צווישען פּוילען און באַליוויען, איז די לאָדזער האַנ-דעלס-קאַמער מודיע, אַז באַליווישע פירמעס האָבען בדעה אויפ'ן וועג פון קאָמפּענסאַציע-האַנדעל, איינ-צופיהרען פּוילישע סחורות אויפ'ן באַליווישען מאַרק די אַרטיקלען קענען אויסגעטוישט ווערען אויף פערשידענע אַרטיקלען פון באַליוויען, ווי: רויהע לעדער, קויטשוק, גומי, קאַווע, קאַקאַאָ, טיי. גע-טריי-קענטע פּראָדוקטען.

אינפאָרמאַציעס גיט דער באַליווישער קאָנסול אין וואַרשאַ, כמיעלנאַ 26.

פערלעגענע שטייערן וואס ווערען בטל

(2) לויט ווי עס איז צו דערגעהן פון אינ-פאָרמאַציעס, וואָס זענען דערהאַלטען געוואָרען דורך דער פינאַנץ-קאַמער, האָט דאָס פינאַנץ מיניסטעריום פעסטגעשטעלט דעם ענדגילטיגען טערמין פון פאַרלעגען פאַרשלאָגען מכוח בטל מא-כען פערלעגענע שטייערן, וואָס שטרייטען אריבער, מחמת זייער הויכקייט די קאָמפּעטענץ פון די פי-נאַנץ-קאַמערן — אויפ'ן 1 יאַנואַר 1934.

ביז סוף יאַנואַר ק. י. דאַרפען די פינאַנץ-קאַמערן פּראָלאָנגירען די רשימות פון דער ביז-איצטיגער אַקציע ביים בטל מאַכען די פערלעגענע שטייערן.

חוץ מזה זענען [די פינאַנץ-קאַמערן בעפול-מעכטיגט געוואָרען אליין בטל צו מאַכען די פער-לעגענע שטייערן, וועלכע זענען נישט איינצו-מאַהנען צוליב'ן אַרויספאָהר פונם צאָהלער אין אַנ'אומבעשטימטער ריכטונג, אָדער צוליב'ן מאַנגעל אין אַ פערמעגען, דורך וועלכע מ'זאָל קאָנען די שטייערן פערזיכערען.

צום בטל מאַכען אזעלכע שטייערן ווערען קוואַליפיצירט סומען ביז 500 זלאָטעס, וואָס זענען געווען צאָהלבאַר ביז סוף 1930.

גרויסע דארפס-שרפה

(2) אין דאָרף דוואָרשאָוויצע, ראַדאָמסקער קרייז איז אויסגעבראָכען אַ שרפה, בעת וועלכער עס זענען אַוועק מיט'ן פייער 8 דאָרפס-ווירטשאַפ-טען.

דער היזק בעטרעפט אַנ'ערך 70 טויזענד זל.

די שרפה איז ענטשטאַנען פון אַנ'אומבעהער-ציגדונג.

דער שולדיגער איז נישט געכאַפּט געוואָרען.

געהאט „פּעך" אויף די ווישטשיגעס

האט ער געזוכט גליק איז פרעמדע קעשענעס...

(2) אויף די פערד-ווישטשיגעס אין רודא-פּאַ-ביאַניץ האָט מען געכאַפּט אַ געוויסען לייבוש זאַלצ-מאַן (קיאָווסקאַ 9) בעת ער האָט ביי ריימאַנד ריכ-טער אַרויסגעצויגען אַ פּאַרטפעל מיט 300 זל.

בעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס, זאַלצ-מאַן האָט זיך פערטיידיגט, אַז ער האָט דאָס געטון ווייל ער האָט פערשפּילט אַ סך געלד אויף די ווישטשיגעס.

דאָס געריכט האָט איהם פערמשפּט אויף צוויי יאָהר תפיסה.

מלבושים, געלד—אפילו א פויק

לאדזער גנבים נעהמען אלץ, וואס הייבט זיך אן מיט אנ'אלף...

(2) פון לעווינסקיס וואוינונג (ראַדוואַנסקאַ 12) האָבען גנבים צוגענומען מלבושים אין דער ווערט פון טויזענט הונדערט זל.

ביים ראַדעמסקער סוחר, שלום פישעלמאַן, האָבען גנבים אַרויסגעצויגען אַ פּאַרטפעל מיט 90 זלאָטעס.

ביים קלעזמער לודוויק שומיגיי (זשגאָווסקאַ 71) האָט מען צוגענומען אַ פויק אין דער ווערט פון 200 זל.

פון לעאָן בלומשטיינס וואוינונג (בזשעזשינסקאַ 4) האָט מען צוגענומען מלבושים אין דער ווערט פון פינף הונדערט זל.

19-יעהריגער יונגערמאַן זיך אויפגעהאנגען

פאטער שניידט איהם אפּ פון דער תליה

(2) אויף פּאַבּיאַניצקאַ גאַס 33, האָט זיך דער 19-יעהריגער עדוואַרד קעמף אויפגעהאָנגען אין אַ קאַמער.

דער פאָטער האָט איהם נאָך בעצייטען אָפּגע-שניטען פון דער תליה. אין אַ געפעהרליכען צו-שטאַנד איז דער יונגער זעלבסטמערדער אָפּגע-פיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

ארעסטירט 3 בלוטיגע באנדיטען

(א) נעכטען האָבען מיר געמעלדען וועגען אַ בלוטיגען אָנפאַל אויף איינעם פראַנציששעק קאַס-מאַלאַ אויף סמוגאָוואַ 22, בעת וועלכען די בלוטיגע באַנדיטען האָבען דעם אומגליקליכען אויסגעשניטען דעם בויך און צושטאָכען די ברוסט מיט מעסערס.

גלייך נאָך דעם זענען די אָנפאַלער ענטלאָ-פען געוואָרען, אָבער מ'האָט זיי דאָך נעכטען גע-כאַפּט און אַרעסטירט.

זיי הייסען: וולאַדיסלאַוו ביעלעצקי, וולאַ-דיסלאַוו פּריי. און עדמונד סאָביעראַי.

פון דער לאדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	84.00
3 פּראָצענטיגע בודאָוולאַנע —	38.00
4 „ דאָלאַרובקאַ —	48.25
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	50.80
8 „ וואַרשאַווער לאַנד-בריף	43.50
8 „ לאָדזער „ „	40.50
ענגלישער פונט — — —	28.37
דאָלאַר – אָפיצ. 6.18, נישט אָפיצ. –	6.15
גאָלד-דאָלאַר — — — —	9.03
גאָלד-רובל — — — —	4.74
דייטשער מאַרק — — —	2.10

דאס שטאטישע פוילישע טעאטער

הויבט אז צו שפילען סוף חודש

(א) דעם 12-טען ד.ח. וועט אַ ספּעציעלע קאָ-מיסיע פון דער לאָדזער זעלבסטפערוואַלטונג איי-בערנעהמען דעם טעאַטער-בנין „סקאַלאַ" וואָס איז פערדונגען געוואָרען פאַר'ן פּוילישען טעאַטער אויף דריי יאָהר.

די פאָרשטעלונגען וועלען זיך אָנהויבען סוף היינטיגען חודש.

דער לאדזער „שיר"-כאר גרייט זיך צום נייעם סעזאן

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם צוריקקעהרען זיך פון דיר. פּיוווישיס פון זיין אורלויב האָט דער „שיר-כאָר אָנגעהויבען אַנ'ענערגישע צוגרייטונגס-אַרבייט אויף אדורכצופיהרען דאָס גרויסע און רייכע פּראָגראַם, וועלכעס די פערוואַלטונג האָט זיך אָנגעצייכענט צום נייעם סעזאָן.

ס'ווערט געפּלאַנט אַ רייה גרויסע קאָנצער-טען ביי אונז אין שטאָט ווי אויך אין אייניגע פון די גרעסטע שטעט אין פּוילען.

צווישען אַנדערע איז אויך פאַרגעזעהן דאָס אויפפיהרען איינס פון די גרעסטע מוזיקאַלישע ווערק, וועלכעס קיין שום כאָר אין פּוילען האָט נאָך ביז איצט נישט געוואַגט אויפצופירען, צוליב די געוואַלדיגע מאַטעריעלע און קינסטלערישע שוועריגקייטען מיט וועלכע די אויפפיהרונג איז פערבונדען.

נישט קוקענדיג דערויף קאָנען מיר האָפען אַז דער אידעאַליסטישער „שיר"-כאָר וועלכער ווערט אָנגעפיהרט דורך איינעם פון די בעסטע און דריי-סטע כאָר-מייסטער, וועט די אַלע שוועריגקייטען בייקומען און דאָס אָנגעצייכענטע פּראָגראַם רעאַ-ליזירען.

Dr. med.
Czarnożył
POWRÓCIŁ
AL. KOSCIUSZKI 69, tel. 224-94.
Godziny przyjęć od 9–10 i od 4–6 popoł.

Dr. med. D. ROSENZWEIG
צוריקגעקעהרט
קינדער-קראַנקהייטען
16 Narutowicza 16
(וואָסכאָדניאַ 76) טעל. 128-74
נעמט אָן פון 9 ביז 10 פריה און פון 6 ביז 7 אָוו.

Dr. med. H.LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר וועגערישע און געשלעכטס-קראַנקה
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאַנאַ 7, טע.. 141-32.
נעהמט אָן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָוונד, זונטאָג פון 9–11 בייטאָג.

ר. איזראַעל

דירעקטאר אדאלף גאלד

סענסאציאנעל-שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

40

— פאַר מיין קינד זאָלסטו דאָס טון און פערציהלען דעם גאַנצען אמת, דו טאָרסט נישט אַזוי האַנדלען, האָסט אַנ'איינציג קינד און דו מוזט זיך מקריב זיין פאַר דעם מיידעלע.

— ניין, לאָזט מיך, איך וויל גאָרנישט, איך מוז אָפּקומען די שטראָף פאַר דער זינד, וואָס איך בין בעגאַנגען, זאָל קיינער זיך נישט מישען אין די דאָזיגע ענינים. ווייל ווער ס'וועט פּרובען זיך אַריינמישען אין דעם פערשאָלטענעם יאָהר, דער וועט זעהר שלעכט אָפּשניידען, איך אַליין האָב דאָס געפיהלט אויף מיין אייגענער הויט, א, ווי גוט וואָלט מיר געווען, ווען איך וואָלט זיך נישט אַריינגעמישט דערין.

— מיר וועלען זיך נישט אָפּשטעלען פאַר קיין שום שטערונגען, כדי דער אמת זאָל טריומפירען און דו זאָלסט גערעכטפערטיגט ווערען.

— אָבער ווער איז דאָס דער מענש, וועלכער אינטערעסירט זיך אַזוי מיט מיין גורל, אַ חוץ דיר, וואָס פאַראַ אינטערעס האָט יעניער פאַר מיר, וואָס פאַראַ פריינד האָב איך מיטאַמאָל געפונען? פאַר וואָס האָב איך זיי נישט געהאַט מיט אַ געוויסער צייט צוריק, ווען איך האָב זיי געדאַרפט?

— ס'איז פאַרהאַן איין מענש, האָט פרוי גאָלד געזאָגט, וועלכער פיהלט זיך בנוגע דיר שולדיג, וועלכער וויל דיר מיט עפּעס דאַנקבאַר זיין. ער וואָלט, אַז דו ביזט געווען דער גורם פון זיין הצלחה און פון זיין ערפאָלג אין לעבען, ער וויל דיר איצט העלפען, ער וויל טון אַלץ, כדי דיך צו ראַטעווען.....

— הערמאַן טאובע! הערמאַן טאובע!! האָט דירעקטאָר אַדאָלף גאָלד פמעט ווי אויסגעשריגען, ער טוט דאָס אַלץ, ער איז דער פערזאַנטווערטליכט נאָך פריהער פאַר מיין אומגליק האָט ער אַרויס-געוויזען פאַר מיר אַ נישט געוועהנליכען אייגע-נטעט. איך האָב שטענדיג חושד געווען אין עפּעס....

— יאָ, דאָס איז הערמאַן טאובע. ער גיט אויס פיל געלד, כדי דיך צו ראַטעווען....

— אָבער, וואָס פאַראַ אינטערעס האָט ער דערביי?

— ער שטעלט דערביי אַ בעדינג.

— ער שטעלט גאָר בעדינגונגען? איך בין דערוויל נאָך נישט מסכים, אַז ער זאָל אין דער היגזיכט עפּעס טון. איך וויל עס נישט. איך דאַרף עס נישט, מיר מוז אַזוי געהן, ווייל איך וויל אַזוי און קיינער דאַרף זיך נישט מישען. ער שטעלט נאָך מיר בעדינגונגען. דאָס קען מיר געפעלען. זאָלען מיר נאָר הערען, וואָס פאַרא בעדינגונגען ער שטעלט מיר.

— אויב דו ביזט נישט מסכים אויף אַ רעוויזיע פון דיין פּראָצעס, איז איבעריג דיר צו זאָגען, וואָס פאַראַ בעדינגונגען הערמאַן טאובע שטעלט.

— גוט, איך וואָלט מסכים געווען, אָבער זייט זיכער, אַז יעדער, וואָס וועט זיך דאָ וועלען אַריינ-מישען וועט נישט לעבען. דאָס איז אַ זעהר ריי-זיקאַלישער ענין, מ'קען דאָס גאָרנישט דערציהלען מ'קען דאָס מיט ווער-טער גאָרנישט שילדערען.

— אָבער דו ווייסט דאָך באַרישקייטען, אַדאָלף איך ווייס נישט, וואָס דו האָסט דיר איינגערעדט.

—אָ, איך האָב זיך שוין גאָרנישט איינגערעדט נאָר אַזוי איז עס, איך אַליין האָב זיך אויך צו-געריהרט נישט צו מיינע עסקים און דעריבער האָב איך געהאַט אזא סוף, זיצענדיג שוין אין טורמע, האָב איך אויך געהערט, וואָס פאַרא סוף ס'האָבען געהאַט ווייס און וועפּעל. מיינסט דו אפשר, אַז דיי זענען אין עפּעס שולדיג, אַז זיי האָבען זיך עפּעס פערזינדיגט. ניין, די האָבען געפּרובט זיך אַריינצומישען אין ענינים, וואָס געהער נישט צו זיי און דעריבער אין דער רעזולטאַט געווען אזא טרויעריגער.

—אָבער אַדאָלף דו ביזט קראַנק, האָסט דיר עפּעס איינגעבילדעט, האָסט דיר אַריינגענומען אין קאָפּ אַ געדאַנק, וועלכער פערפאָלגט דיך די גאַנצע צייט. מיר האָבען דערפאַר נישט קיין מורא, איך ווייס נישט, אויב ס'איז פאַרהאַן אַזעלכער ווער ס'זאָל האָבען אַנ'אינטערעס אונז שלעכטס צו טון, נאָר דערפאַר, ווייל מיר ווילען דיר העלפען.

— נו, מיר וועלען זיך איבערצייגען ווער ס'איז קראַנק און ווער ס'האָט זיך עפּעס איינגע-רעדט, גוט איך בין מסכים, אַז הערמאַן טאובע זאָל צושטעלען בעווייזען פון מיין אונשולד און ס'זאָל קומען צו רעהאַביליטאַציע פון מיין פּראָ-צעס; אָבער איך וואָרן איהם, אַז דאָס וועט קיין גוטס נישט ברענגען. איצט וואָלט איך געוואָלט הערען דעם תנאי, וואָס הערמאַן טאובע שטעלט פאַר דער טובה, וואָס ער טוט מיר כלומרשט.

— ער שטעלט אַ בעדינג.... האָט פרוי גאָלד אָנגעהויבען און נישט געקענט ווייטער רעדען.

דירעקטאָר גאָלד האָט זי אָנגעקוקט פער-וואונדערט.

— וואָס אזעלכעס פערלאַנגט ער, דאָס יעגט מיך שוין אויך, ער איז דאָך מודה אַז ער האָט מיר פיל צו פערדאַנקען, אַז איך האָב איהם פיל טובות געטון און פיל עצות געגעבען, וואָס פאַראַ בעלוינונג וויל ער איצט פאַר דער דאָזיגער טרחה דיינער, וואָס ער קויפט פאַר געלד.

— ער שטעלט אַ בעדינג, אַז דו זאָלסט זיך גט'ען מיט מיר.

גאָלד האָט זיך אויפגעשטעלט און זיך אַרומ-געקוקט אין אַלע זייטען, אַזוי ווי ער וואָלט גע-זוכט דעם טורמע-וועכטער, אַז ער זאָל איהם צוריק אַריינפיהרען אין זיין קאַמער, ער האָט מעהר נישט געקוקט אויף זיין ווייב און מעהר גאָרנישט געוואָלט פרעגען.

— אַדאָלף.... אַדאָלף...

— ווער שטעלט דאָס דעם בעדינג, האָט אַדאָלף געזאָגט, קריצענדיג מיט די ציין, דו, צי ער? אפשר ווילסט דו זיך בעפרייען פון מיר, האָסט דו ערשט נישט געדאַרפט אָנקומען צו אַזאַ שאַנטאַזש שטיק, האָסט דו מיר פשוט געקענט זאָגען, וואָס דו פערלאַנגסט און איך וואָלט זיכער דיין פער-לאַנג באַכגעקומען.

— ניין, נישט איך, אַדאָלף, דאָס וואָלט מיר קיין מאָל נישט איינגעפאַלען...

—פאַרוואָסזשע ביזט דו געקומען מיט דעם דאָזיגען פאָרשלאָג. פיהלסט דו דען נישט ווי שענד ליך ער איז, וויפיל ציניזם אין איהם שטעקט, ווי-פיל שאַנטאַזש?

— יאָ, איך האָב מיר אויך אַזוי געטראַכט, אָבער וואָס פאַראַ עצה האָב איך זיך געזאָלט גע-בען? אַלץ, וואָס איך טו, איז נאָר פאַר דיין טובה וועגען, אַז דו זאָלסט זיך ראַטעווען.

(פאָרטזעצונג קומט)

די פּאָליטישע רעזאָלוציעס פון ציוניסטישען קאָנגרעס

פּראַג (יט״א) איינס ביינאַכט פון זונטאג אויף מאנטאג איז דער קאָנגרעס צוגעטרעטען אָפּצושטימען די מעהרהייטס-רעזאָלוציעס פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע. די רעזאָלוציעס האָט פאָרגעלעזען דער פאָרזיצער פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע ד״ר מיכאל רינגעל. אַלע מעהרהייטס-רעזאָלוציעס זענען אָנגענומען געוואָרען. די רעוויזיאָניסטען האָבען זיך אין דער אָפּשטימונג נישט בעטייליגט.

די רעזאָלוציע וועגען דייטשלאַנד

האָט פאָלגענדען וואָרט-לויט: בעהמענדיג אין בעטראַכט די איצטיגע נויט-לאַגע פון די דייטשע יודען, וואָס זענען געצוואונגען צו פערלאָזען דייטשלאַנד און ווער׳ען היימלאָז, ווענדעט זיך דער 18-טער ציוניסטישער קאָנגרעס מיט אַ בעזונדערען אַפּעל צו דער מאַנדאַט-מאַכט צו ערמעגליכען דער מעגליך-גרעסטער צאָהל יודישע אויסוואַנדערער פון דייטשלאַנד צו אימיגרירען קיין א״י.

דער קאָנגרעס בעאויפטראַגט די עקזעקוטיווע צו זאַמלען דעם פאַקטען-מאַטעריאַל בנוגע דער לאַגע פון די דייטשע יודען, כדי אויפצושטעלען פאַר׳ן פעלקער-בונד אַ פּלאַן פון קאָלאָניזירען דייטשע יודען אין א״י אין הסכם מיט זיינערצייט דורכ׳ן פעלקער-בונד אונטערגענומענע איבערזידלונגס-אַקציעס פון פליטים.

בעהמענדיג אין בעטראַכט דעם בעזונדערען אינטערעס, וואָס די פעראייניגטע שטאַטען האָבען פיל מאָל אַרויסגעוויזען פאַר א״י און פאַר דעם פּראָגראַם פון דער יודישער נאַציאָנאַל-היים און נעהמענדיג אין בעטראַכט דעם אָפּמאַך, וואָס בעשטעהט צווישען די פעראייניגטע שטאַטען און דער מאַנדאַטאַר-מאַכט, אַפּעלירט דער ציוניסטישער קאָנגרעס צו דער רעגירונג און פאָלק פון די פעראייניגטע שטאַטען מיטצואַרבייטען אין דער אויבען-אָנגעמערקטער אַקציע וועגען דער קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען אין א״י.

דער קאָנגרעס בעשליסט די שאַפונג פון אַ בעזונדערער צענטראַלע, וואָס זאָל דורכפיהרען די איינוואַנדערונגס-אַקציע פון דייטשע יודען קיין א״י. די דאָזיגע צענטראַל-שטעל דאַרף, אין הסכם מיט דער עקזעקוטיווע, פעראייניגען אַלע שייכות׳דיגע ענינים אין איין האַנד.

דער קאָנגרעס בעאויפטראַגט די עקזעקוטיווע צו נעהמען ענערגיש אין האַנד די אַקציע, וואָס האָט זיך שוין אָנגעהויבען אין 1929; וועגען שאַפען אַן אינטערנאַציאָנאַלע הלוואה ביי דער אונטערשטיצונג און אונטער דער ערבות פון פעלקער-בונד.

כדי דורכצופיהרען די דאָזיגע אַקציע בעשטימט דער קאָנגרעס אַ ספּעציעלע הלוואה-קאָמיסיע.

דער קאָנגרעס בעאויפטראַגט דעם אַקציאָנס-קאָמיטעט צו פאַרטיילען דעם ענטפער אויף דער אינטערפּעלאַציע פון 24-טען אויגוסט (גראָסמאַן-אינטערפּעלאַציע וועגען 3-מיליאָן טראַנספער-אָפּמאַך מיט דער דייטשער רעגירונג. — בעמערקונג פון רעד.) דער א. ק. ווערט בעאויפטראַגט נעהער צו אונטערזוכען די דאָזיגע אַנגעלעגענהייט, כדי עס זאָל גאָרנישט געשעהען אַזוינס, וואָס זאָל שטעהען אין סתירה מיט דער שטעלונג פון קאָנגרעס אין דער פראַגע פון דייטשלאַנד.

דער פרענטש-בעריכט

דער ציוניסטישער קאָנגרעס בעשטעטיגט דעם בעשלוס פון א.ק. פון אויגוסט 1932 וועגען דעם פרענטש-בעריכט און אַפּראָבירט דעם שטאַנדפּונקט וועלכען די עקזעקוטיווע האָט געבראַכט צום אויסדרוק אין דעם מעמאָריאַל וועגען דעם דאָזיגען ענין.

דער קאָנגרעס שטעלט פעסט, אַז די ענטשיידונג פון דער בריטישער רעגירונג צום פרענטש-בעריכט, וועלכע איז נוגע דער ווידער-בעזידלונג פון אַ געוויסער צאָהל דעפּלאַסירטע אַראַבער און די שנויים אין דער געזעצגעבונג וועגען באָדען-פּאַכטער אין א״י, שטעהען אין סתירה מיט די בעשטימונג פון מאַקדאָנאַלד-בריף פון 13. פעברואַר 1931 און די צוזיכערונגען פון דעם דאָזיגען בריף, אַז דער א״י-ענטוויקלונגס-פּלאַן וועט אין גלייכער מאָס דינען, הן די אינטערעסען פון די אַראַבער, הן פון די יודען.

דער קאָנגרעס בעאויפטראַגט די עקזעקוטיווע צו בעטראַכטען די דאָזיגע אַנגעלעגענהייט מיט דער מאַנדאַטאַר-מאַכט, כדי צו זיכערן, אַז אַלע לאַנדווירטשאַפטליכע און שטאַטישע פאָרצוגען, וואָס וועלען געשאַפען ווערען אויס די מיטלען פון דער נייער הלוואה, זאָלען אויף אַ גלייכען אופן פערטיילט ווערען צווישען יודען און אַראַבער אויף דער באַזע פון פּאַריטעט.

בעציהונגען מיט אַראַבער און עבר-הירדן-פראַגע

דער 18-טער ציוניסטישער קאָנגרעס פּראָקלאַמירט נאָכאַמאָל דעם וואונש פון יודישען פאָלק איינצושטעלען בעציהונגען פון שלום און צוזאַמענלעבען מיט די אַראַבישע שכנים אויפ׳ן יסוד פון אַ נישט-געשטערטער יודישער איינוואַנדערונג און קאָלאָניזאַציע אין א״י.

דער קאָנגרעס שטעלט פעסט, אַז נישט בלויז, וואָס עס איז נישטאָ קיין סתירה צווישען די בעשטרעבונגען פון יודישען פאָלק און די אינטערעסען פון אַראַבישע מאַסען אין א״י, נאָר נאָכמעהר — די יודישע אימיגראַציע און קאָלאָניזאַציע ווירקען מיט פאַר דעם ווירטשאַפטליכען וואוילשטאַנד פון גאַנצען לאַנד.

די וואַקסענדע געגענזאַצען צווישען מערב-א״י, וואָס געפינט זיך אין אַ צושטאַנד פון אויפשוואונג, און עבר-הירדן, וואו עס הערשט עקאָנאָמישע סטאַגנאַציע זענען אַ בעווייז פאַר די מעלות וואָס די יודישע אַרבייט האָט פאַר דעם וואוילשטאַנד פון לאַנד.

דער קאָנגרעס דריקט אויס זיינע סימפּאַטיעס דער נויטליידענדער בעפעלקערונג פון עבר-הירדן און פערצייכנט מיט סאַטיספאַקציע די ערשטע בעווייזע פון דעם איינזעהן, אַז די עקאָנאָמישע ענטוויקלונג פון לאַנד קען הערגעריכט ווערען בלויז אין יודיש-אַראַבישער צוזאַמענאַרבייט.

דער ציוניסטישער קאָנגרעס לענקט די אויפמערקזאַמקייט פון דער מאַנדאַטאַר-מאַכט אויף דער לעצטער דיסקוסיע אין דער מאַנדאַט-קאָמיסיע פון פעלקער-בונד וועגען דער פראַגע פון עבר-הירדן.

דער קאָנגרעס דריקט אויס די האָפנונג, אַז ביי דער מיטהילף פון דער מאַנדאַטאַר-מאַכט וועט געפינען ווערען אַ וועג, וואָס וועט ערמעגליכען אַ קאָלאָניזאַציע, וואָס וועט ענטשפּרעכען די אינטערעסען פון יודישען פאָלק און פון די פערעלענדעטע מאַסען אין עבר-הירדן און וועט זיכערען דער בעפעלקערונג פון דעם אַ צופלוס פון נייע קאַפּיטאַלען און נייע אַרבייטס-ענערגיעס.

דער קאָנגרעס בעאויפטראַגט די עקזעקוטיווע ווייטער צו פיהרען די בעמיהונגען אין דער ריכטונג פון פעראייניגען די אַרבייט פון מע״ב-א״י מיט עבר-הירדן.

פאָדערונגען צו דער א״י-רעגירונג

דער ציוניסטישער קאָנגרעס בעטאָנט די רעכט פון ישוב צו פערלאַנגען פון דער א״י-רעגירונג די סובווענציאָנירונג פון געזונדהייטס-וועזען און ערציהונגס-וועזען אין הסכם מיט דעם אַנטייל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די הכנסות פון רעגירונגס-אוצר.

דער קאָנגרעס נעהמט צו קענטניס, אַז די רעגירונג האָט דאָס ערשטע מאָל בייגעשטייערט פאַר דעם יודישען געזונדהייטס-וועזען אין לאַנד. דער קאָנגרעס שטעלט אָבער פעסט, אַז די דאָזיגע סובווענץ איז נישט קיין גענוגענדע און שטעהט נישט אין פערהעלטעניש צום יודישען אַנטייל אין די הכנסות פון דער רעגירונג.

דער קאָנגרעס בעט די עקזעקוטיווע פאָרטצוזעצען די בעמיהונגען אין דער ריכטונג צו פערגרעסערן די דאָזיגע סובווענציען צו אַזאַ סכום, וואָס זאָל ענטשפּרעכען דעם אַנטייל פון יודען אין די רעגירונגס שטייער-הכנסות.

אַ גרוס די פערפאָלגטע ציוניסטען אין רוסלאַנד

דער ציוניסטישער קאָנגרעס דערמאָהנט די בעשלוסען פון 17-טען ציוניסטישען קאָנגרעס און חזר׳ט איבער די נויטווענדיגקייט פון אונטערנעהמען שריט, וואָס זאָלען ערמעגליכען די אויסוואַנדערונג פון די ציוניסטען, וואָס ווערען פערפאָלגט אין סאָוויעט-רוסלאַנד.

גלייכצייטיג שיקט דער קאָנגרעס זיינע ברודער-גרוסען פון ערמוטיגונג די ציוניסטישע קעמפער אין רוסלאַנד.

בעשלוס איבערצופיהרען הערצל׳ס ביינער קיין א״י

דער 18-טער ציוניסטישער קאָנגרעס שטעלט פעסט, אַז דער לעצטער ווילען פון ד״ר טעאָדאָר הערצל — איבערצופיהרען זיינע ביינער קיין א״י — איז נאָך ביז איצט נישט אויסגעפיהרט געוואָרען.

די עקזעקוטיווע ווערט בעאויפטראַגט, תיכף אָנצונעהמען שריט, אַז דאָס איבערפיהרען ד״ר הערצלס ביינער קיין א״י זאָל פאָרקומען אין פריהלינג 1934. אַלענפאַלס נישט שפעטער ווי ביז דעם נעכסטען יאָהרצייט-טאָג פון ד״ר הערצל — כ׳ תמוז, תרצ״ה.

פאַר דער אויספיהרונג פון דעם בעשלוס בעשטימט דער קאָנגרעס אַ ספּעציעלע קאָמיסיע אין פאָלגענדען צוזאַמענשטעל: ד״ר אַדאָלף בעהם, ד דזשיליקאָפּ דע האַאַז, ד״ר יאָהאַן קאַמעניעצקי, לעאָ מאָצקין, ד. מיכאל רינגעל און מ. מ. אוסישקין.

אינטערעסאַנטע בעריכטען אויף דער אגענץ-סעסיע אין פראג

ד״ר סענאַטאָר וועגען איינוואַנדערונג פון דייטשע יודען אין א״י

לעאָ הערמאַן וועגען די קרן-היסוד-זאַמלונגען

פּראַג, (י. ט. א.) אין זיין אויספיהרליכען רעפעראַט וועגען דער טעטיגקייט פון דער יודישער אגענץ האָט ד״ר ווערנער סענאַטאָר איבערגעגעבען פאָלגענדע אינטערעסאַנטע איינצעלהייטען וועגען דער איינוואַנדערונג פון דייטשע יודען קיין ארץ-ישראל: אין משך פון לעצטען האַלבען יאָהר האָבען אַנ׳ערך 6000 יודען, אויסגעוואַנדערט פון דייטשלאַנד קיין ארץ-ישראל. די דאָזיגע צאָהל וועט זיך וואַהרשיינליך ביז סוף יאָהר פערדאָפּלען. כדי צו אילוסטרירען די וויכטיגקייט פון דער דאָזיגער אימיגראַציע פאַר די יודען סיי אין ארץ-ישראל סיי אין דייטשלאַנד, איז גענוג אָנצוּווייזען, אַז מיט אַ יאָהר צוריק האָט די צאָהל דייטשע יודען אין ארץ ישראל בעטראָפען קרוב 2000, ד. ה. אַז אין משך פון איין יאָהר וועט זי שטייגען זעקס מאָל. עס איז אויך בעמערקענסווערט, אַז די צאָהל דייטשע יודען, וועלכע האָבען בעוויזען אין משך פון לעצטען האַלבען יאָהר אויסצוואַנדערען מעבר-לים, שטייגט נישט איבער 500. ד״ר סענאַטאָר האָט נישט בעריהרט די אויסוואַנדערונג פון די דייטשע יודען אין די פערשידענע אייראָפּעאישע לענדער.

אָבער שוין די אויבענדערמאָנטע ציפערען גיבען אַ בעגריף, וואָס פאַר אַ בעדייטונג עס האָט א״י פאַר דער פערלייכטערונג פון דער לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד. גרויסע מאַסען דייטשע יודען זענען ערשיטערט נישט נאָר צוליב זייער ווירטשאַפטליכער רואין, נאָר אויך צוליב זייער גייסטיגער לאַגע. אין די ברייטסטע שיכטען פון די דייטשע יודען האָט ערוואַכט אַ שטאַרקער איינערליכער און אויסערליכער דראַנג קיין א״י, און אין דעם פּרט איז פערשוואונדען דער אונטערשיד צווישען ציוניסטען און נישט-ציוניסטען, עס בעשטעהט אפילו אַ געפאַהר, דאָס אפשר וועלען זיך אריינבעקומען קיין ארץ-ישראל אונפּאַסיגע עלעמענטען. עס מוז אַלץ געטון ווערען, כדי אָפּצוהיטען די צוגעפּאַסטקייט פון אימיגראַנטען-טיפּ אין פיזישען און גייסטיגען הינזיכט, וואָס קומט קיין א״י פון דייטשלאַנד גלייך ווי פון אַנדערע לענדער. די ביז-איצטיגע ערפאַהרונגען בעווייזען, אַז בלויז דער ענטשפּרעכענדער גוט-צוגעגרייטער אימיגראַנטען-טיפּ פערבלייבט אין לאַנד און ברענגט נוצען דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג.

אויף דער זעלבער זיצונג האָט דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון קרן-היסוד-דירעקטאָריום אין ירושלים ה׳ לעאָ הערמאַן רעפערירט וועגען די רעזולטאַטען פון די קרן-היסוד-זאַמלונגען פאַר די לעצטע 2 יאָהר. די הכנסות האָבען אין לעצטען יאָהר בעטראָפען 180 טויזענד פונט לגבי 210 טויזענד פונט אין פאָריגען יאָהר.

קיין כח אין דער וועלט קען ניט בייקומען דעם פערלאַנג פון אַ פרוי צו זיין שעהן

מוסאָליני און היטלער און אַנדערע דיקטאַטאָרס פרובען געבען בעפעהלען ווי צו קליידען זיך און ווי צו פוצען זיך. — זיי פאַלען אָבער אַלע דורך. — ווער בעשליסט וואָס איז שעהן און וואָס איז מיאוס?

פון אסתר בלומקין

אַלערליי מענשען האָבען עס געפּרובט טון, קעניגען און דיקטאַטאָרס און גייסטליכע מאָראַל-פּרעדיגער און מאַכטהאָבער פון אַלערליי סאָרטען. אַלע האָבען זיי געפּרובט זאָגען דער פרוי אַ דעה, וואָס צו טון און וואָס נישט צו טון; וועלכע קליידער צו טראָגען און וועלכע — נישט; וואָס פאַר אַ בעפּוצונגען צו געברויכען און וועלכע — נישט.

און אַלע זענען זיי דורכגעפאַלען. די פרוי טוט דאָס וואָס זי וויל, אָדער וואָס זי דענקט, אַז זי וויל. וואָס איז, אייגענטליך, איין און דיזעלבע זאַך.

דער לעצטער דורכצופאַלען מיט זיינע בעפעהלען צו פרויען איז אונזער אַלעמענס „האַרציגער פריינד" היטלער. ער האָט זיך אונטערגענומען „אויסצורייניגען" דייטשלאַנד און איינפיהרען אַ שטרענגע, פרומע מאָראַל. לויט זיין בעגריף, האָט אַ פרוי בלויז איין אויפגאַבע אין לעבען — צו האָבען קינדער און אַרבייטען אין קיך. פאַר אַ קאַריערע פון קאָכען און קינדלען דאַרף מען זיך נישט פוצען, האָט אָט דער „גרויסער" קאָ-מענטש געזאָגט, און איינע פון זיינע ערשטע פעראָרדנונגען איז געווען, אַז דייטשע מיידלעך און פרויען זאָלען אויפהערען צו געברויכען פודער און אַנדערע בעפּוצונגען. ער האָט אויך איינגעשטעלט אַן אייגענע ביוראָ, וואָס זאָל בעשטימען די מאָדעס פאַר פרויען-קליידונג אין דייטשלאַנד.

היטלער האָט בעפוילען און די מיידלעך האָבען געטון, וואָס זיי האָבען געוואָלט. דער סוף איז געווען, אַז ער האָט זיך געמוזט אונטערגעבען. ער האָט אַרונטערגענומען דעם חרם און פרויען מעגען שוין געברויכען בעפּוצונגען אין דייטשלאַנד. זיי דאַרפען אָבער זיין „בעשיידענע בעפּוצונגען" זאָגט די פעראָרדנונג פון דער רעגירונג.

פונקט דעם זעלבען פּסק האָט מוסאָליני געכאַפּט. ווען ער האָט זיך געפּרובט פערמעסטען געגען די פרויען. אויך אין איטאַליען האָבען די פאַשיסטען געפּרובט איינפיהרען אַ פרומע מאָראַל אָדער דאָס, וואָס זיי רופען אַ פרומע מאָראַל, דער פאַשיסטישער דיקטאַטאָר האָט אויך געזאָגט, אַז דער פרויס פּלאַץ איז אין קיך און אין — גאָר לאָזט מיר עס מאַכען עטוואָס בעשיידענער. ער האָט אויך געזאָגט, אַז עס מוז ווער׳ען די פּאַטריאָטישע פליכט פון אַלע איטאַליענישע פרויען צו האָבען וואָס מעהר קינדער.

ווען מוסאָליני האָט איבערגענומען די מאַכט, זענען נאָך קורצע קליידלעך געווען אין מאָדע. ער האָט געהייסען די פרויען טראָגען לענגערע און מעהר בעשיידענע קליידער. מען האָט איהם אָבער געהערט, ווי דעם פאַראַיאָהריגען שניי. מיט דער צייט זענען די קליידער טאַקע געוואָרען לענגער, אָבער אַפילו מוסאָליני קען זיך נישט בעריהמען, אַז ער האָט עפּעס געהאַט צו טון מיט דעם. די מאָדעס האָבען זיך געביטען.

אינטערעסאַנט איז, אַז אין קאָמוניסטישען רוסלאַנד האָט מען אויך געוואָלט אויספיהרען ביי די פרויען, אַז זיי זאָלען אויפגעבען זייערע בעפּוצונגען.

און אויך דאָרטען איז די בעוועגונג דורכגעפאַלען. די פאַבריקען, וואָס מאַכען פוך-זאַבען, אַרבייטען אָהן אויפהער.

דער בעגעהר נאָך שעהנקייט איז פיל שטאַרקער ביי פרויען ווי ביי די מענער. קיין כח אויף דער וועלט קען נישט בייקומען דעם דאָזיגען בעגעהר, וועלכער איז אַ טייל פון דער פרויס נאַטור אין לעבען.

די בעגריפען פון שעהנקייט ענדערען זיך פון צייט צו צייט. זיי ענדער׳ען זיך, אָדער זיי זענען אַנדערש אין פערשידענע לענדער, דאָס, וואָס מיר בעטראַכטען אַלס שעהן, קען אין אַנדערע לאַנד בעטראַכט ווער׳ען אַלס קאָמיש אויב נישט אַלס מיאוס.

מיט 25 יאָהר צוריק האָט אַ אַנשטענדיגע פרוי זעלטען ווען געוואַגט צו פאַרבען די האָר. פודער האָט מען געברויכט זעהר וועניג, און ליפּען האָט מען אָנגעשמירט בלויז ביי ספּעציעלע געלעגענהייטען. אַרויסגעהן אין מיטען טאָג מיט אָנגעפאַרבטע ליפּען, אָנגעפאַרבטע באַקען, צוגעפוצטע אויגען און האָר איז געווען אַן עסק, וואָס נאָר אַ חוצפה, אַ גאַסען-פרוי האָט זיך געקענט ערלויבען.

איצט, פערשטעהט זיך, לאַכט מען זיך אויס פון אַזאַ פרומער צוריקגעהאַלטענקייט. איצט ווערט דאָס מיידעל געברויכען פאַר זיך פודער פאַר אַלעמען אין די אויגען, צי מענער זענען דאָ דערביי, צי נישט.

אין געוויסע געגענדען פון אייראָפּע וואָלט מען איהר אָבער בעטראַכט אַלס אַ פערזעהעניש. דאָרטען האָט מען גראָד ליב געוויכטיגע פרויען, מיט ברייטע היפּטען און סאָלידע פיס; און ביי ווילדע שבטים זענען די בעגריפען פון שעהנקייט נאָך מעהר פּרימיטיווע. אַ פרוי, וואָס קען טראָגען אַ גרויסען טעלער אין די ליפּען, איז ביי מאַנכע פון זיי אַ געוואַלדיגע שעהנהייט.

די פילמען האָבען אַ שטאַרקען איינפלוס אויף דער גאַנצער וועלט, און דורך זיי ווערט איבערגעשטעלט דער בעגריף וועגען שעהנקייט. די מיידלעך און פרויען אומעטום שטעלען נאָכטון און מיט דער צייט וועלען מיר אפשר אומעטום האָבען נאָר איין סאָרט פרויען-שעהנקייט. דאָס וואָלט אָהן צווייפעל געווען אַ שאָד. אָבער ווי עס זאָל אונז נישט פערדריסען, וועלען מיר גאָרנישט קענען העלפען, ווייל קוים וועלען די פרויען ביי זיך בעשליסען, אַז דאָס איז דער סאָרט שעהנקייט, וואָס זיי ווילען האָבען און אונטערשטיצען, וועלען אַלע אונזערע פערדריקען און דרשות און פערבאָטען נישט העלפען.

פרויען טוען וואָס זיי ווילען און אויסצוזעהן שעהן און קיינער קען זיי נישט שטערען.

גרויסען פון דער הויפט-שטאט

פון אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט מ. עלבוים

מען קומט שוין צוריק

שוין זינט עטליכע טעג ווי מיט די צוגען, וואָס קומען־אָן קיין ווארשא פון דער טשעכישער גרעניץ, קומען כסדר דעלעגאַטען און געסט פונ'ם ציוניסטישען קאָנגרעס.

דאָס זענען אַזעלכע „פליטים“, וואָס זענען אַנטלאָפען פון פראג צוליב פערשידענע סיבות. אין דער ערשטער רייה זענען די דאָזיגע דעלעגאַטען און געסט אַנטלאָפען צוליב דעם יקרות, וואָס הערשט אין דער טשעכישער הויפט־שטאָט. יעדער טאָג זיין אין פראג קאָסט געלד, די שוי־פענסטער מיט די טעלערליי שיינע זאַכען לאָקען און רופען און קויפען מוז מען; ווי פרעגט מען נישט עפּעס אַ חיים פון פראג? האָט טאַקע דער עולם אָנגעהויבען „דעזערטירען“ פונ'ם קאָנגרעס.

אָבער די הויפט־סיבה פאַרוואָס דער עולם איז אַנטלאָפען פון פראג איז די, וואָס — דער איצטיגער קאָנגרעס האָט קנאַפּ וואָס געווילט. נישט־קוקענדיג אויף די אומגעהויערע וויכטיגע פראַגען, וואָס זענען דאָרט בעטראַכט געוואָרען, איז אָבער — ווי [illegible] פערזיכערען די צוריקגעקומענע — דער קאָנגרעס געווען אַביסעל לאַנגווייליג.

טשעקאַווע איז, אַז אממייסטען קלאָגען זיך אויף דער נישט־אינטערעסאַנטקייט פונ'ם קאָנגרעס נישט אַזוי די דעלעגאַטען, ווי די געסט. זיי, וואָס זענען געפאָהרען נאָך שטאַרקע איינדרוקען, שאַרפע עמאָציעס און כדי מיטצומאַכען אַלע סקאַנדאַלען און קאַמפען. — זיי, די געסט, האָבען פאַר זייער געלד בעקומען בלויז רוהיגע זיצונגען פון פלענומס און די הויפט־שטרייט־פראַגען זענען בעטראַכט געוואָרען אויף די געשלאָסענע קאָמיסיע־זיצונגען.

איז טאַקע דער עולם געסט שנעל אַנטלאָפען. זייער אונצופרידענקייט דערמאָהנט שטאַרק אין יענעם יוד, וועלכער האָט זיך אויף דער גאַס אַוועקגעשטעלט, אומגעבעטענערהייט, נעבען אַ גרופּע מענשען, וואָס האָבען זיך שטאַרק געקריגט. דער דאָזיגער יוד איז אַ ווילע געשטאַנען נעבען דער גרופּע, זיך איינגעהערט אין די זידעל־ווערטער און, לסוף, האָט ער אַ שפּיי־געטון און זאָגענדיג: „פערדרעהט מיר נישט דעם קאָפּ!“ — איז ער אַנטלאָפען.

אַדאָלפיאַדע

אין משך פון די לעצטע טעג קומען פאַר אין ווארשא יעדען טאָג און יעדע נאַכט אַרויסטרעטונגען פון ענדעקישע כוליגאַנעס געגען יודען. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען דורך דער פּאָליציי, אַז עס עקזיסטירט אַן אָרגאַניזירטע ענדעקישע גרויסע גרופּע (אַ מין „שטורם־אַפּטיילונג“), וועלכע האָט די אויפגאַבע אַרויסצורופען כסדר'דיגע אַנטיסעמיטישע אונרוהען.

דערווייל האָט זיך די דאָזיגע כוליגאַניש־ענדעקישע „שטורם־אַפּטיילונג“, אָנגעוועצט אויף די יודישע בוכהאַנדלונגען, וואָס געפינען זיך אויף שוו. קושיסקא, מאַרשאַלקאָווסקא און בשכנות'דיגע גאַסען. ביינאַכט ווערען די שלעסער פון די יודישע געשעפטען פערקלעפּט מיט צעמענט, אַזוי, אַז אינדערפריה קאָן מען די שלעסער נישט עפענען; די טירען און פענסטער ווערען בעשמירט מיט סמאָלע און עס ווערט אויפגעשריבען (לויט'ן היטלער־מוסטער) „דאָ וואוינט אַ יוד“. און טאָמער איז דאָס אַלץ נאָך ווייניג, שטעהען גרופּען כוליגאַנעס אַ גאַנצען טאָג פאַר די יודישע בוכהאַנדלונגען, טיילען דאָרט פּאַגראָם־אויפרופען און שלאָגען יעדען איינעם, וועך עס פרובט אַריינגעהן קויפען אין אַ יודיש געשעפט. בינו לבינו שלאָגט מען אויך סתם יודישע פערביגעהער. עס זענען שוין פאַרהאַן פיל פערוואונדעטע יודען און אויך אַרעסטירטע ענדעקעס. עטליכע פון די כוליגאַנעס זענען שוין אַפילו פערמשפּט געוואָרען צו תּפיסה, אָבער די געהיימע „שטורם־אַפּטיילונג“ פיהרט ווייטער איהר פּאַגראָם־מלאכה. יעדען טאָג און יעדע נאַכט ווערען דאָ און דאָרט בעפאַלען יודישע פערביגעהער אויף די גאַסען.

אינטערעסאַנט איז, אַז ביי די אַרעסטירטע ענדעקישע כוליגאַנעס געפינט מען אין די לאַציען זשעטאָנען מיט דער בוכשטאַב „אַ“, איינער פון די אַרעסטירטע ענדעקעס האָט אָפען און ציניש ערקלערט אַז די דאָזיגע „אַ“ מאַכט: „אַדאָלף“, עס זאָל, הייסט עס, עקזיסטירען אַ גרופּע אויפ'ן נאָמען פונ'ם ענדעקישען „גדול“ אַדאָלף באָזאַטשינסקי (אָדער אפשר גאָר: אַדאָלף היטלער?)

און — אַדאָלף באָזאַטשינסקי פיהרט טאַקע טאָג־טעגליך זיין העץ־קאַמפּאַניע אין דער ענדעקישע פּרעסע; ער רופט אַרויסצוטרעטען געגען יודען, געגען די „מיטגלידער פון דעם מזרח'יטישען פאָלק“....

אַ יודישער ווירטשאַפטליכער צוזאַמענפאָהר

אין די יודישע ווירטשאַפטליכע קרייזען אין ווארשא ווערען געמאַכט צוגרייטונגען צו אַ גרויסען ווירטשאַפטליכען צוזאַמענפאָהר, וואָס דאַרף דאָ אינגיכען פאָרקומען.

דאָס זאָל זיין אַ צוזאַמענפאָהר פון סוחרים, קליינהענדלער, גרויס־ און קליין־אינדוסטריעלער, האַנדווערקער און כאַלופּניקעס.

אויף דעם דאָזיגען צוזאַמענפאָהר זאָלען בעטראַכט ווערען אַ רייה אַקטועלע פראַגען, וואָס זענען בנוגע דעם יודישען מיטעלשטאַנד אין פּוילען, וועגען היטלער־באָיקאָט און וועגען שטייער ענינים.

מען גיט אויך איבער בסוד, אַז עס איז פאַרהאַן אַ פּראָיעקט וועגען בעמיהען זיך אין אויסלאַנד וועגען אַ גרויסער הלוואה פאַר דעם יודישען פּראָדוקטיווען מיטעלשטאַנד אין פּוילען. עס זאָלען שוין זיין בנוגע דער הלוואה קאָנקרעטע פּלענער און אַפילו גוטע שאַנסען אויף אַ פּאָזיטיווער רעאַליזירונג פון דער הלוואה.

געשמדטע טאכטער

פון א קאָוונער יודישען סוחר א סטרוזשקע

איצט איז די 47-יאָהריגע משומדת פערשוואונדען געוואָרען אויף א רעטזעלהאַפטען אופן

ווילנע.

די שכנים פון הויז נ"ר 33 אויף זנטאָקאָל, געפינען זיך אונטער'ן רושם פון דער שפּורלאָזער פערשווינדונג פון די 47-יאָהריגע סטרוזשאָווע מאַריאַ פּראַטשקאַליע, אַן אַלמנה און אַ מוטער פון קינדער.

דעם 29-טען פ. ח. איז מאַריאַ פּראַטשקאַליאַ אַרויס פון שטוב און פערשוואונדען געוואָרען אָהן שום שפּור.

וועגען דער רעטזעלהאַפטער פערשווינדונג איז געמאָלדען געוואָרען דער פּאָליציי, אַלע זוכענישען האָבען אָבער נישט געגעבען קיין רעזולטאַט.

די טראַגעדיע פון אַ משומדת

די סטרוזשאָווע איז אַ געשמדטע יודישע טאָכטער, איהר יודישע פאַמיליע געדענקען נישט די שכנים. איהר יודישער נאָמען איז געווען אַלטע.

ווי די שכנים טיילען מיט אונזער מיטאַרבייטער, שטאַמט די משומדת פון זעהר אַ פערמעגליכער סוחרישער פאַמיליע אין קאָוונע.

די ליבע צום קריסטליכען מאַנטער

זייענדיג 18 יאָהר אַלט האָט זי זיך בעקענט מיט אַ קריסטליכען מאַנטער פּראַטשקאַליאַ און זיך אין איהם פערליבט, געשמדט און ענטלאָפען מיט איהם קיין ווילנע און חתונה געהאַט מיט איהם און געבוירען 5 קינדער.

מיט עטליכע יאָהר צוריק איז איהר מאַן געשטאָרבען. די משומדת איז געבליבען אין אַ שווערע לאַגע.

בכדי צו ראַטעווען זיך פון הונגער־טויט, איז די געוועזענע סוחרישע טאָכטער געוואָרען אַ סטרוזשקע.

ווי די שכנים גיבען איבער, האָט די לעצטע יאָהרען מאַריאַ פּראַטשקאַליאַ אַרויסגעוויזען גרויס בענקשאַפט צו יודישקייט.

נישט איינמאָל האָט מען געזעהן, ווי אין די פרייטאָג־צונאַכטען פלעגט זי זיך צוגנבענען צו די פענסטער פון די יודישע שכנים און פלעגט מיט טרעהרען צוקוקען זיך צום ליכט־בענשען. מ'האָט איהר אויך בעמערקט עטליכע מאָל אין פאַליש פון אנטאָקאָלער שול אַריינטראָגענדיג ליכט.

די געהיימנים פון איהר פערשווינדונג

אין שייכות מיט דער רעטזעלהאַפטער פערשווינדונג פון מאַריאַ פּראַטשקאַליאַ זענען ענטשטאַנען 2 השערות.

לויט איין השערה איז זי ענטלאָפען מיט'ן צוועק צו בעגיין זעלבסטמאָרד. לויט אַ צווייטע השערה, איז די 47-יאָהריגע משומדת אנטלאָפען צו איהרע יודישע קרובים קיין ליטע מיט'ן צוועק צוריק צו ווערען אַ יודיש קינד.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונג דויערט.

דוד'ל טאָרג-שטייער וועט שוין אנזאָגען קינדס-קינדער קיין דייטשע מציאות נישט צו קויפען

(א מייסטערשטיק פון אַ באַנדע ראַפינירטע אַפעריסטען)

צום טאָרג־שטייער פון לעאָנאַרדס־פּלאַץ דוד ד־וויטש זענען די טעג צוגעקומען צוויי אומבעקאַנטע, פיין געקליידעטע און בכבוד'יג־אויסזעהענדע עלטערע יודען און פאַר איהם אַוועקגעלייגט פאָלגענדע געשיכטע:

אַליין זענען זיי ווארשאָווער גאַלאַנטעריע־הורטאָווניקעס געהאַט האָבען זיי פערטרעטונגען פון די גרעסטע דייטשע זאָקען־פאַבריקען, געשטאַנען מיט הונדערטער פירמען אין געשעפטליכע פערבינדונגען מיט דייטשלאַנד. צוליב'ן פּראַקטיצירטען באָיקאָט אויף דייטשע אויסאַרבייטונגען האָבען זיי, ווי אמת'ע נאַציאָנאַלע יודען, תיכף איבערגעריסען אַלע האַנדעלס־בעציהונגען מיט דייטשלאַנד.

איצט זיך צו שטעלען אין געשעפטליכע פערבינדונגען מיט אַנדערע לענדער איז פאַר זיי דאָ, אין פּוילען, אַ צו שווערער ענין, האָבען זיי דעריבער בעשלאָסען צו ליקווידירען די געשעפטען און צו בעזעצען זיך אין ארץ־ישראל, וואו זיי רעכנען זיך ווידער צו עפענען אַ גרויסע האַנדעלס־אונטערנעהמונג.

דערווייל איז די אַרבעט נאָך דער ליקווידאַציע פון די ווארשאָווער געשעפטען איבערגעבליבען אַ טראַנספּאָרט דייטשע זייד'נע דאַמען־זאָקען און צו די דאָזיגע דאַמען־זאָקען זענען פאַר זיי אַזאַ „אומגליק“, פון וועלכע זיי קאָנען בשום אופן נישט פּטור ווערען קיין שום יודישער הורטאָווניק פון ווארשא, פון דער פּראָווינץ און אויך נישט פון לאָדז וויל נישט קויפען די דייטשע זאָקען. צו קריסטליכע סוחרים ווידער צו גיין אין די היינטיגע צייטען מיט דייטשע סחורה איז דאָך ממש אַ חילול השם. שלעפּען זיי זיך שוין נעבעך אַזוי אַרום מיט'ן בבל עטליכע טעג און קאָנען זיך דערמיט קיין עצה נישט געבען.

זיי וואָלטען שוין מסכים געווען צו פערקויפען דאָס „חמץ“ פאַר אַ שיבוש אבי ס'זאָל שוין אַ סוף נעמען צו זייער אַרומוואַרגלעניש. איבעריגענס מוזען זיי זיך שוין אין די נאָהענטסטע טעג לאָזען אין וועג אַריין קיין ארץ־ישראל און דאָ ליגט זיי דאָס פּעקעל דייטשע דאַמען־זאָקען ווי אַ שטיין אין וועג.

אַ בעקאַנטער סוחר האָט זיי געראַטען, אַז זיי זאָלען די סחורה צו פיהרען אויף טאָרג און פערקויפען טאָרג־שטייער בפרט אין די קריסטליכע וואַרטאַלען. אַ ביסעל סחורה האָבען זיי שוין טאַקע פערקויפט אויף שייבלערס מאַרק, עטוואָס האָבען זיי געלייזט אויפ'ן באַלוטער פּלאַץ, איצט זענען זיי געקומען אויף לעאָנאַרדס פּלאַץ אויסברענגען די רעשט.

צו איהם, צו דוד'ן הייסט עס, ווענדען זיי זיך, ווי צו אַ סוחר פון דער זעלבער בראַנזשע און ווי צו אַ יוד מיט דער הייסטער בקשה, אַז ער זאָל רחמנות האָבען אויף זייערע יאָהרען און זעהען, ווי ווייט מעגליך זיי אַרויסצוהעלפען פון דער שווערער פערלעגענהייט. זיי ווילען נישט מעהר ווי ער זאָל זיי אויסזוכען אַ קונה אויפ'ן פּעקעל סחורה אָדער אפשר גאָר אַליין עס אָפּהאַלטען. אין ביידע פאַלען זענען זיי גרייט איהם צו מאַכען די בעסטע בעדינגונגען.

די געוויזענע מוסטערען און די געגעבענע פּרייזען האָבען דוד'ן טאַקע אימפּאָנירט און ער האָט אַרויסגעוויזען חשק די סחורה צו קויפען. זיי האָבען איהם אַוועקגעפיהרט אויף דער שטעל, וואו די סחורה איז געלעגען. דוד האָט נאָכאַמאָל בעטראַכט גענוי די סחורה און אַזוי ווי זי האָט זיך איהם טאַקע געוויזען פאַר אַ מציאה האָט ער אויסגעציילט די אָפּגעמאַכטע סומע און אָנגעהויבען די סחורה צוזאַמענצופּאַקען.

אין דעם מאָמענט גיט זיך אַ פּראַל אויף די טיר און עס קאָלעט זיך אַריין אַ פערסאָפּעטער דיקער יוד מיט צוויי שקצים ווי די ריזען. איינער פון די שקצים גיט אַ שאַרף אויף דעם לאַץ פון דער מאַרינאַרקע און ווייזט עפּעס אַ בלאַכעל.

די צוויי ווארשאָווער הורטאָווניקעס ווערען טויט־בלאַס, דאָס דיקע יודעל הייבט זיך און קאָכט זיך ווי אַ דאַמפּ־קעסעל, די צוויי שקצים מאַכען זיך דערווייל שרייבען. די בעל־בית'טע פון דער שטוב הויבט אָן צו דוד'ן צו ווינקען, נעמט איהם צופּען, שטיפּען און שטופּען, אַז ער זאָל ווי אַמשנעלסטען מאַכען פיס און זעהען אויסצומיידען אַ גרויס אומגליק.

אַב'אַפּגעצוואָגטער אין טויטע אַנגסטען כאַפּט זיך דוד אַרויס פון דער „באַנד“ און באַלד, ווי ר'איז שוין געהאַט אַביסעל צו זיך געקומען האָט ער זיך אַוועקגעשטעלט אין נעכסטען רוג אָבסערווירען, וואָס וועט געשעהען מיט די ווארשאָווער גאַלאַנטעריע־הורטאָווניקעס און פּעקעל דייטשע דאַמען־זאָקען. דוד האָט בעמערקט, ווי צום הויז פאָהרען צו צוויי דראָשקעס. אויף איינער לייגט מען אַרויף דיס פּעקעל זאָקען און עס זעצט זיך אַריין אַ שגץ צוזאַמען מיט'ן דיקען פערסאָפּעטען יודעל און אין דער צווייטער דראָשקע זעצען זיך די צוויי ווארשאָווער הורטאָווניקעס מיט'ן אַנדערען שגץ, ביידע דראָשקעס לאָזען זיך פּענדעם אין דער ריכטונג צו דער ביורא.

דוד שלעפּט זיך אַהיים אַ געקרענקטער, וואָס ער האָט אָנגעוואוירען אַ סומע פון איבער 850 זלאָטעס און פון דער צווייטער זייט אַ צופרידענער, וואָס דער עסק איז כאָטש אויסגעגאַנגען בלויז צו געלד. פערשידענע געפיהלען און מחשבות האָבען נאָך איהם אַזוי בעהערשט, דערווייל שאַרט זיך צו איהם אומבעמערקט אַריין [illegible] שטוב עפּעס אַ געלער הויכער יונגערמאַנטשיק מיט אַ ליציפּעט אויף באַ באַקער און אַ געשטרייפט טיכעל אַרום האַלז און שטעלט זיך פאַר אַלס מאַכער, וואָס איז אויסגעקאָכט מיט אַלע שישקעס און איז גרייט פאַר אַ 2 הונדערטער אַרויסצוקריגען דעם „משא ומתן“ און פערדרייען דעם גאַנצען עסק.

דוד'ן האָט זיך גערן געוואָלט אַרויסקריגען דאָס פּעקעל אגב וואָלט ער שוין דאַן געווען זיכער, אַז דער ענין איז שוין ערלעדיגט און ער דראָהט איהם שוין מעהר נישט קיין שום געפאַהר. ער האָט דעריבער אָנגעהויבען אונטערצוהאַנדלען מיט'ן הויכען געלען פערשוין און נאָך לאַנגער אונטערהאַנדלונגען זענען זיי קוים דורכגעקומען אויף 20 זלאָטעס. דוד האָט די סומע בעצאָהלט און געוואַרט אויפ'ן פּעקעל.

עטליכע טעג האָט דוד אַזוי געוואַרט אויפ'ן פּעקעל און אַז ר'האָט זיך דערוויף נישט געקאָנט דער וואַרטען איז ער אַוועק צום מאַכער. דער מאַכער האָט דוד'ן ערקלערט, אַז דאָס פּעקעל זיידענע דאַמען־זאָקען שטאַמט פון אַ גנבה. די צוויי בעל בתישע יודען די ווארשאָווער גאַלאַנטעריע־הורטאָווניקעס זענען פּשוטע פּאַטערס און די גאַנצע מעשה מיט די פערטרעטונגען פון דייטשע פאַבריקען, באָיקאָט, ליקווידאַציע פון געשעפטען, פאָהרען קיין ארץ־ישראל איז נישט מעהר געווען ווי אַ טריק פון די פּאַטערס, בכדי לייכטער פּטור צו ווערען די גנבה. דער משא ומתן איז דאָך פערשיט געגאַנגען, וועגען אַרויסקריגען דאָס פּעקעל פון דער „ביורא“ קאָן נישט זיין קיין רייד.

פערקעהרט די פּאַטערס האָבען נאָך געוואָלט דוד'ן צוציצען צום משא ומתן און ס'וואָלט געדראָהט, ווער ווייסט ווי לאַנג קרימינאַל. אַ דאַנק איהם איז געלונגען די סכנה צו בעזייטיגען און דאָס שטיקעל אַרבייט האָט איהם טאַקע אַליין געקאָסט אַ הונדערטער, און דעריבער זאָל ער שוין בעסער גאַרנישט רעדען און דאַנקען גאָט, וואָס די מעשה איז אַזוי גלאַטיג דורכגעגאַנגען.

דוד האָט אָבער צו דער קלוגע עצה פון געלען מאַכער זיך נישט צוגעהערט, ער איז אַוועק דאָרט אַהין, וואו מ'דאַרף און דערציילט די גאַנצע היסטאָריע.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די ווארשאָווער הורטאָווניקעס זענען בכלל נישט קיין סוחרים און אָבער אויך נישט קיין פּאַטערס, די שקצים זענען נישט קיין שום קנעפּלער, דער געלער איז נישט קיין מאַכער, די דייטשע דאַמען־זאָקען שטאַמען נישט פון ליקווידאַציע און נישט פון קיין גנבה, דער אַרעסט איז קיין אַרעסט נישט געווען און אַז די גאַנצע מעשה איז אַ אינסצעניזירטע אַפּערע, די אַלע פערשוינען זענען איין באַנדע ראַפינירטע אַפּעריסטען און אַז דוד'ל טאָרג־שטייער איז נישט זייער ערשטער קרבן.

וועגען דער גאַנצער טעטיגקייט פון דער באַנדע פיהרט זיך אַ ווייטערדיגע אויספאָרשונג.

ארגוס.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

בראַנדאַזשען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פלאַטפוס־איינלאַגען בעגען פּיס־שמערצען אַלס נאָך גיפּס־אַבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאַווער 119, טעל. 231-81

אַ קלוב פון האָמאָסעקסואַליסטען אין ווילנע

ווילנע.

די אויספאָרשונגס־מאַכט האָט דערהאַלטען ידיעות, אַז אין די שפּעטע אָווענד־שעה'ן ווערען אין טעליאַטניק אָפּגעטון שענדליכע מעשים.

אין אַן אַנאָנימען בריף, וואָס דער אויספאָרשונגס־אַמט האָט בעקומען, ווערט דערציילט, אַז דעם טעליאַטניק האָט זיך אויסגעקליבען פאַר אַ זאַמעל־פּונקט אַ גרופּע האָמאָסעקסואַליסטען, צווישן זיי, אַ העכערער באַהן־בעאַמטער און 2 בעאַמטע פון דער פינאַנץ־קאַמער.

דער מחבר פון אַנאָנימען בריף גיט אָן, אַז ער איז גוט בעקאַנט מיט די פערהעלטענישען צווישען די האָמאָסעקסואַליסטען. ער ווייס, אַז זיי האָבען פערשטעלטע נעמען, דאָס רוב פרויען־נעמען.

אַזוי, למשל, איז דער הויפּט־פיהרער פון די האָמאָסעקסואַליסטען דער אייזענבאַהן־בעאַמטער בעקאַנט אונטער'ן נאָמען אַלעקסאַנדרינאַ. די אַנדערע 2 בעאַמטע פון פינאַנץ־קאַמער — הייסען „דאַשאַ“ און „פּאָלינאַ“. נאָך עטליכע יונגעלייט טראָגען די נעמען: „מעסאַלינאַ“, „פלאָראַ“, „מאַרטאַ“, „אַניעלאַ“ און „מאַריאַ“.

יעדען אָווענד זאַמלען זיך צונויף די האָמאָסעקסואַליסטען אין טעליאַטניק און לייגען פאַר דורכגייענדיגע שילער און זעלנער, גרעסערע סומעס געלט, כדי זיי זאָלען גיין מיט זיי „פערברענגען“.

די פּאָליציי האָט זיך מיט דעם דאָזיגען אַנאָנימען בריף שטאַרק פעראינטערעסירט און פערפיהרט אַן אויספאָרשונג.

ביז איצט איז שוין דער פּאָליציי געלונגען צו דערגיין אַ רייה ווייטערדיגע סענסאַציאָנעלע פּרטים.

טעלעגראמען

א געאלאגישע עקספעדיציע קיין בירא-בידזשאן

ענטדעקט גרויסע נאטור-רייכטימער

מאסקווע, (יט"א). אן עקספעדיציע אונטער דער אנפירונג פון דעם לענינגראדער געאלאג אבדולאוו האט אנגעהויבן איהר ארבייט אין בירא-בידזשאן מיט'ן צוועק אויסצופארשען די נאטור-אוצרות פון געגענד.

פאריגעס יאהר האט שוין די עקספעדיציע איניגע חדשים געארבייט אין בירא-בידזשאן און האט אויסגעפינען אין דער געגענד פון בארג כינגאן גרויסע אוצרות פון פערשידענע מינעראלען און מעטאלען: שטיינקוילען, גראפיט, קופער, מאגנעזיום, אייזען, מירמעלשטיין א. אנד. די עקספעדיציע האט צוזאמענגעשטעלט א געאלאגישע קארטע אויף 10.000 קוו. קילאמעטער פון דעם בארגיגען טייל בירא-בידזשאן. פאר א גרויסען פערדינסט פון דער עקספעדיציע ווערט בעטראכט די פעסטשטעלונג און רייכע אוצרות שטיין-קוילען אין געגענד פון וועלכע מען האט פריהער נישט געוואוסט. די עקספעדיציע האט פעסטגעשטעלט, אז די קוילען-שיכטען ציהען זיך אויף א שטח פון 300 קוו. קילאמעטער. די קוילען זיינען פון הויכער קוואליטעט.

ד"ר שאכט ווייסט גארנישט פון קיין באיקאט

בערלין, 5. (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט פון דער דייטשער באנק ד"ר שאכט האט היינט געגעבען אן אינטערוויו וועגען פאליטישע און סינאנציעלווירטשאפטליכע פראגען. ער האט אפגעלייקענט אז אויסלענדישע געלדער ווערען אויסגענוצט פאר דער אקציע צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט. ווייטער האט ער פעסטגעשטעלט אז איהם איז נישט בעוואוסט אז די דייטשע האנדעלס-פאליטיק זאל האבען ארויסגערופען אין אויסלאנד א באיקאט, וואס זאל ברענגען ערנסטע שאדענס דעם דייטשען עקספארט.

די באיקאט דראהונגען מצד יודען האבען נישט קיין שום שייכות מיט דער דייטשער האנדעלס פאליטיק.

פראפ. שמעון דובנאוו'ס „געשיכטע פון חסידיזם"

ארויסגעגעבען פון יוו"א

ווילנע, (י.ט.א.) אין דער ביבליאטעק פון יוו"א (היסטארישע סעקציע) איז נאר וואס ארויס פון דרוק דער צווייטער באנד פון שמעון דובנאווס געשיכטע פון חסידיזם — אויפ'ן יסוד פון אריגינעלע מקורים, געדרוקטע און כתב-ידי'ן. דערמיט איז אין יודיש פערענדיגט געווארען דאס גרויסע ווערק פון בעריהמטען היסטאריקער.

דעם האנאראר פון דער ערשטער אויפלאגע האט פראפ. דובנאוו געשענקט דעם יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט.

פראצעס אין קאברין אפגעלייגט אויף 1 טאג

קאברין, 5 (ספ. טעל.)

דער פראצעס געגען די 9 קאמוניסטען איז היינט איבערגעריסען געווארען אויף איין טאג, כדי אויסצוהערען איינינע עקספערטען אויפ'ן פארשלאג פונ'ם פראקוראר.

דער פראצעס וועט בעניים ווערען מיטוואך.

8 מענשען אומגעקומען ביי א לופט-שיף-קאטאסטראפע

מאסקווע, 5 (ספ. טעל.)

איבער דער שטאט פאדאלסק איז היינט געשעהען א לופטשיף-קאטאסטראפע, ביי וועלכע ס'זיינען אומגעקומען 8 פערזאן.

א בלוטיג געשלעג אין ווילנע

ווילנע, 5 (ספ. טעל.)

אויף איינער פון די ווילנער גאסען איז היינט געקומען צו א קאנפליקט צווישען איניגע יונגלעך און אין רעזולטאט איז דער 15-יעהריגער לודוויג קלימאשעווסקי דערשטאכען געווארען מיט א טאשען-מעסערל.

קלימאשעווסקי איז געשטארבען.

פאליציי האט ארעסטירט דעם 14-יעהריגען מיכאלצעוויטש, דעם 11-יעהריגען שאבאד און 12-יעהריגען לוביטש.

מיר מאכען קיין געשעפטן נישט מיט אונזערע בלוטיגע דייטשע שונאים!

לעבער

איוף וועש, לעצלעך צו הויזען, עקספארט און הענטשקעס ווערען אויסגענייהט ביי

ג.גארדמאן, שרודמיעסקא 8

ווייז- און דעליקאטעסען-לאגער „VICTUAL"

64 פיעטריקאווער 64, טעל. 112-35, איז געווארען געעפענט.

קלאנג-קינא CAPITOL

היינט פרעזענטירען מיר דעם גרויסען שלאגער

„עקסטאז"

אנהייב פון די סעאנסען אין גצוו. טעג 4.30 נאכמיטאג. שבת און זונטאג — 12.30 א זייגער בייטאג.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

די כעמישע וועשעריי און פארבעריי „עריקא"

אויף מלינארסקא 2 (ביים רוג בושעוסינער)

אונטער דער לייטונג פון א געניטען פאכמאן-ספעציאליסט נעמט שוין אן ארבייט צו קאנקורענץ-פרייזען

15 גראשען א קראגען, פון 50 גר. אנ'אויבערהעמד, פון 4 זל. אנ'אנצוג, פון 1.50 זל. א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, 2 זל. וואשען און פאסאנירען א קאפעלוש.

סאלידע און רעעלע אויספיהרונג!

פענסיאנאט „LUTNIA" איוואניטש

ערשטקלאסיגע שטרענג-כשר'ע קוך. נעהמט געסט אויף רעשאלט.

קורטאקסע, 12 בעדער, וואוינונג, קאסט, דער אוטא פון דער באהן און צו דער באהן. אלעס צוזאמען 180 זל.

וועגנטועלע אינפארמאציעס „לוטניא", איוואניטש, אדער בעפעלינערוויי ביי פרענקעל, לאדז, פיעטריקאווער 14. אנמעלדונגען ביז צום 15-טען ד. ח.

מ. גראסס, ח. שטערן. 1694

— צוריק אהיים — באהן-הנחה ביז 80%. —

פריוע פאסטענס

ס'ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער אבערלאק-נייהער (רין) צו ראכווינטערס מאשינען צו סוועטערס און א מאשינערין. פולנאצנא 22, קראך, אין פארטער. 6979

קוואליפיצירטע שטריקער-ארבייטער אויף 12-ער מאשינען ווערען פון זאפארט געברויכט ביי מעשבערג, נאוואמיעסקא 26

ס'ווערט געברויכט א לערן-יונגעל, באלד געצאהלט ביים טאמבורירער פירמאן, זגערזשער 28. 4655

ס'איז נויטיג א האנד-שפולערין צו וואל, אויך ארויסצוגעבען. צו ערפאהרען ביי ווארגא, גדאנסקא 38, אין הויף, 2. איינגאנג, אין קעלער. 4654

א שפולער (רין) קען זיך מעלדען אויף צעגעלניאנא 56, וו. 10. איך גיב אויך ארויס ארבייט אויף 9-ער אדער 8-ער שטריק-מאשינען. 4653

ס'ווערט געזוכט א קוואליפיצירטע האנד-נייהערין צו סוועטערס. זאוואדזקא 19 אין הויף, רעכטס, פארטער. 4657

קוואליפיצירטע P.D. קראפט-ארבייטער ווערען פון זאפארט געברויכט. צו ערפאהרען אין סוועטער-פאבריק פריי-הייטס-פלאץ 6. 4651

קוואליפיצירטע שטריקער צו א 10-ער מאשין ווערען געברויכט פון זאפארט פיעטריקאווער 88, וו. 47. 4652

ראקאלען

א געוועלב-מיט א שטוב צו פערמיטען. צו ערפאהרען זגערזשער 95, ביים הויזבעזיצער. 4642

פערשידענעם

קינסטליכע שטאפעריי נעהמט אן פערשידענע גארדעראבען צו פערשטאפען צו נידריגע פרייזען, לימאנאווסקיעגא 15, בערענבלאט, אין הויף. אין דער אפיצינע. 6193

רענדער נעהם איך אן צו מאכען אויף א 8-ער שטריק-מאשין. גאלדבערג, זאכאדניא 52, וו. 73.

ESPERANTO: Początek I kursu 14/9–33. Opłata zniżona. Zapisy przyjmuje Łódzkie Tow. Esper., Południówa 3, w poniedziałki. środy i czwartki od godz. 8[30]–10[30] wiecz. 4645

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Ch, Sulmierskiego w Łodzi, przy ul. Rzgowskiej 7. 4643

Dr. med.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען.

בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

וואוינט יעצט אויף

90 פיעטריקאווער 90

טעל. 129-45

נעמט אן פון 8–2 בייטאג און 5–9 אוו.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטלן ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור

ביי קערש, סקווערא 15

ווערקשטעל שירמס פון און שפאציר-שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען. נעהמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירמס און שטעקענס.

Lekarz-Dentysta

Jakób Karmazyn

2 Południowa 2

צוריקגעקעהרט.

נעמט אן פון 9–1 און פון 3–7 נאכמ.

רעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

Dr. med.

E. Reicher

ספעצ. פאר מענער-שוואכע, קינדערלאזיג-קייט-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

צוריקגעקעהרט.

נעמט אן פון 8–11 פריה און פון 5–8. זונטאג און פייערטאג פון 9–1.

כירורגישער קאבינעט

Dra med.

M. Kantora

איז געווארען איבערגעטראגען אויף זשעלאזנא 5

טעל. 112-22

נעהמט אן פון 1–3 און פון 6–8 אוו.

רעטשניצע-פרייזען.

כירורגישער קאבינעט פון דר. מעד.

J. Szreibera

געפינט זיך יעצט אויף

Narutowicza 9, tel. 122-95

אפעראציעס, אפאטרונקעס, היילט ושילאקעס א.א.וו. נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו.

רעטשניצע-פרייזען.

צאהן-ארצט

St. Gelberg

14 זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 10–2 און פון 4–7 א.ז.

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט — 24 גר. אין דער זייט-שפאלטען

אין טעקסט — 40 . . . . . 60 — 4

זאכ'ן טעקסט — 12 . . . . . 18 — . . . .

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען — 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט-שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקע — 1 דאל.

פערלאג, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman